

Actualiteiten levensverzekeren & banksparen; 2013 e.v.

Inhoud bundel actualiteiten levensverzekeren & banksparen; 2013 e.v.

Inleiding 5

1. Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (VAP 2012; Stb. 2012, nr. 328) 7

1.1. Vooraf en historie	7
1.2. Maatregelen in derde pensioenpijler	7
1.2.1. Verlaging opbouwpercentage in jaarruimte	7
1.2.2. Aanpassing imputatieregeling jaarruimte	8
1.2.3. Verlaging maximumdotatiepercentage oudedagsreserve	8
1.3. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2014	8
1.3.1. Artikel 3.68 (Art. III, onderdeel A)	8
1.3.2. Artikel 3.127 (Art. III, onderdeel B)	9
1.4. Inwerkingtreding (Art. VI)	10

2. Overige fiscale maatregelen 2013 (OFM 2013; TK 33.403) 11

2.1. Vervolg op wet 'Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd'	11
2.1.1. Wijzigingen in sociale verzekeringswetten en niet-fiscale wetten	11
2.1.2. Wijzigingen in Wet IB 2001	11
2.1.3. Recente(re) ontwikkelingen	12
2.2. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2013	13
2.2.1. In artikel 3.125, eerste lid, onderdeel a (Art. I, onderdeel G)	13
2.2.2. In artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 1° (Art. I, onderdeel H)	14
2.2.3. Artikel 3.127 (Art. I, onderdeel I)	15
2.2.4. Artikel 3.129, tweede lid (Art. I, onderdeel J)	15
2.3. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2014	15
2.3.1. In artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c (Art. II, onderdeel A)	15
2.3.2. Artikel 3.126a, vierde lid (Art. II, onderdeel B)	16
2.3.3. Na artikel 10a.11 (Art. II, onderdeel C)	16
2.4. Inwerkingtreding (Art. XXXV)	17

3. Wet herziening fiscale behandeling eigen woning (TK 33.405) 19

3.1. Vooraf en historie	19
3.2. Maatregelen in regime van KEW, SEW en BEW	20
3.2.1. Nota van wijziging (TK 33.405, nr. 8)	21
3.2.2. Tweede van wijziging (TK 33.405, nr. 11)	21
3.2.3. Derde nota van wijziging (TK 33.405, nr. 16)	21
3.2.4. Brief inzake toezeggingen wetsvoorstel van 19-11-2012	21
3.2.5. Recente ontwikkelingen	22
3.3. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2013	22
3.3.1. Na artikel 1.6 (Art. I, ond. A)	22
3.3.2. In artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a (Art. I, ond. B)	23
3.3.3. VERVAL diverse artikelen (Art. I, ond. H)	23
3.3.4. Nieuw hoofdstuk 10bis (Art. I, ond. U)	23
3.3.5. NIEUW Artikel 10bis.1 (Art. I, ond. U)	24
3.3.6. NIEUW Artikel 10bis.2 (Art. I, ond. U)	27

3.3.7. NIEUW Artikel 10bis.3 (Art. I, ond. U)	30
3.3.8. NIEUW Artikel 10bis.4 (Art. I, ond. U)	31
3.3.9. NIEUW Artikel 10bis.5 (Art. I, ond. U)	33
3.3.10. NIEUW Artikel 10bis.6 (Art. I, ond. U)	36
3.3.11. NIEUW Artikel 10bis.7 (Art. I, ond. U)	38
3.3.12. NIEUW Artikel 10bis.8 (Art. I, ond. U)	38
3.3.13. NIEUW Artikel 10bis.11 (Art. I, ond. U)	39
3.3.14. NIEUW Artikel 10bis.12 (Art. I, ond. U)	39
3.3.15. WIJZIGING opschrift hoofdstuk 10A (Art. II, ond. V)	40
3.4. <i>Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2044</i>	40
3.4.1. VERVAL hoofdstuk 10bis (Art. II, ond. A)	40
3.4.2. WIJZIGING opschrift hoofdstuk 10A (Art. II, ond. B)	41
3.5. <i>Wetteksten en toelichting; Invoeringswet Wet IB 2001 per 1-1-2013</i>	41
3.5.1. In onderdeel AM, tweede lid (Art. III, ond. C)	41
3.5.2. Onderdeel AO (Art. III, ond. D)	41
3.5.3. Onderdeel AP (Art. III, ond. E)	41
3.6. <i>Inwerkingtreding (Art. X)</i>	42
4. Belastingplan 2012 en aanpassingen nadien (BP 2012; Stb. 2011, nr. 639)	43
4.1. <i>Algemeen</i>	43
4.2. <i>Maatregelen; niet invoeren vitaliteitssparen en nieuwe renteregeling</i>	43
4.2.1. Niet invoeren vitaliteitsspaarregeling	43
4.2.2. Nieuwe renteregeling in de AWR	44
4.3. <i>Wetteksten en toelichting</i>	46
4.3.1. Wet IB 2001 per 1-1-2013	46
4.3.2. Wet LB 1964 per 1-1-2013	47
4.3.3. AWR per 1-1-2013	49
5. Provisieverbod vs. art. 1.7b Wet IB 2001 (o.a. BP 2013)	59
5.1. <i>Vooraf</i>	59
5.2. <i>Schrappen aftrekbaarheid beloning assurantietussenpersonen</i>	59
5.3. <i>Wetstekst en toelichting</i>	60
Wet IB 2001 per 1-1-2013	60
6. Tijdslijn inwerkingtreding maatregelen	61

Inleiding

In deze bundel zijn in eerste instantie opgenomen – selecties van – teksten en bepalingen van reeds aangenomen wetten die per 1 januari 2013 in werking zullen gaan treden. Het gaat daarbij alleen om teksten en bepalingen die betrekking (kunnen) hebben op het fiscale vlak van levensverzekeringen en bankspaarproducten.

Vervolgens zijn in deze bundel opgenomen selecties van teksten van de in 2012 bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstellen voor zover ze betrekking hebben op genoemd fiscaal vlak. De meeste voorgestelde wijzigingen in de fiscale bepalingen zullen – na aanneming ervan – op 1 januari 2013 in werking treden. Die wetsvoorstellen bevatten echter ook enkele fiscale (wettelijke) bepalingen die op een later tijdstip in werking treden.

- **Reeds aangenomen wetsvoorstellen**

In het op 10 juli 2012 door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel '**Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd**' (Stb. 2012, nr. 328) zijn maatregelen opgenomen om de AOW- en pensioenrichtleeftijd de komende jaren op te hogen. Per 1 januari 2013 wordt met de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd een eerste stap gezet door de AOW-leeftijd in dat jaar met één maand te verhogen. In de jaren daarna zal de AOW-aanvangsleeftijd stapsgewijs verder worden verhoogd. Ingevolge genoemde wet zal uiterlijk in 2019 de pensioengerechtigde leeftijd van 66 worden bereikt, en uiterlijk in 2023 een leeftijd van 67. Vanaf het jaar 2024 wordt de AOW-leeftijd aan de levensverwachting gekoppeld.

- **Wetsvoorstellen in behandeling bij Eerste Kamer**

Op 18 september 2012 is het wetsvoorstel '**Overige fiscale maatregelen 2013**' ingediend bij de Tweede Kamer (TK 33.403, nr. 2). Dit voorstel omvat, in vervolg op de wet '**Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd**' van 12 juli 2012, diverse aanpassingen in leeftijdsafhankelijke regelingen in de fiscale wetgeving.

Op 18 september 2012 is het wetsvoorstel '**Wet herziening fiscale behandeling eigen woning**' bij de Tweede Kamer (TK 33.405, nr. 2) ingediend. Met dit wetsvoorstel zijn diverse maatregelen voorgesteld voor de hervorming van de woningmarkt. Deze zien onder meer op het annuïtair aflossen in 30 jaar voor nieuwe hypotheekleningen, een structureel lagere overdrachtsbelasting en de invoering van een verhuurdersbelasting. Een andere fiscale woningmarktmaatregel betreft de afschaffing van de vrijstelling in box 1 voor na 2012 afgesloten kapitaalverzekeringen eigen woning, spaarrekeningen eigen woning en beleggingsrechten eigen woning. Met de in dit wetsvoorstel voorgestelde maatregelen zal de fiscale stimulans voor aflossingsvrije leningen verdwijnen en daardoor het aantal aflossingsvrije leningen naar verwachting sterk teruglopen.

Op 18 september 2012 is nog een derde – voor deze bundel relevant – wetsvoorstel ingediend, namelijk '**Belastingplan 2013**' (TK 33.402, nr. 2). Het oorspronkelijke wetsvoorstel bevatte

aanvankelijk geen voor deze bundel relevante maatregelen. Met de Tweede nota van wijziging (TK 33.402, nr. 15) is hier verandering in gekomen. Met deze nota van wijziging is voorgesteld vitaliteitssparen niet in te voeren per 1 januari 2013. Een ander in deze nota opgenomen voorstel is het schrappen van de aftrekbaarheid van de beloning(snota) van assurantietussenpersonen (art. 1.7b Wet IB 2001).

De drie wetsvoorstellen zijn 20 november 2012 aangenomen door de Tweede Kamer. De plenaire behandeling van de voorstellen door de Eerste Kamer is voorzien voor 17 en 18 december 2012.

Deze bundel is opgemaakt op **5 december 2012**. De tot die datum gepubliceerde teksten zijn – voor zover ze relevantie hebben voor deze bundel – opgenomen.

Samensteller en auteur: Erik van Toledo

Bron: Fiscale site Levensverzekeringen

WWW: www.fiscaalleven.eu

E-mail: info@fiscaalleven.eu

Het samenstellen, scannen en verwerken van alle in deze bundel opgenomen informatie heeft naar beste kunnen plaatsgevonden. Daarbij is de uiterste zorg nagestreefd. Voor de afwezigheid van eventuele (druk- en/of scan-)fouten en onvolledigheden kan echter niet worden ingestaan. De uitgever en de auteur aanvaarden dan ook geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die het gevolg is of zou kunnen zijn van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op de in deze bundel opgenomen informatie.

Vermenigvuldigen, in welke vorm dan ook, is toegestaan. Verstrek deze bundel vooral aan uw collega-vakgenoten!

1. Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (VAP 2012; Stb. 2012, nr. 328)

1.1. Vooraf en historie

Het wetsvoorstel 'Wet verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum AOW' dat op 12 oktober 2011 werd ingediend bij de Tweede Kamer (TK 33.046, nr. 2) bevatte ook al een maatregel ter verhoging van de pensioenrichtleeftijd. Op basis van dat wetsvoorstel zou de pensioenrichtleeftijd per 2014 ineens naar 67 jaar worden opgehoogd. Bijgevolg zou ook de aanpassing van de AOW-inbouw een jaar later ingaan. Dit wetsvoorstel is in verband met de eind april 2012 gemaakte afspraken over de versnelling van de verhoging van de pensioenrichtleeftijd in het kader van het Stabiliteitsprogramma Nederland (TK 21.501-07, nr. 910) op 11 juli 2012 ingetrokken (EK 33.046, nr. H).

Ter vervanging van laatstgenoemd wetsvoorstel is het wetsvoorstel 'Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd' op 4 juni 2012 ingediend bij de Tweede Kamer (TK 33.290, nr. 2). Het wetsvoorstel werd op 10 juli 2012 aangenomen door de Eerste Kamer en op 18 juli 2012 in het staatsblad gepubliceerd (Stb. 2012, nr. 328). Met de inwerkingtreding van de 'Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd' worden de AOW-aanvangsleeftijd en pensioengerechtigde leeftijd sneller verhoogd dan met het Pensioenakkoord van 10 juni 2011 (TK 30.413, nr. 157) oorspronkelijk werd voorgesteld. In zoverre was het Pensioenakkoord dan ook achterhaald.

Per 1 januari 2013 wordt met de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd een eerste stap gezet door de AOW-leeftijd in dat jaar met één maand te verhogen. In de jaren daarna zal de AOW-aanvangsleeftijd stapsgewijs verder worden verhoogd. Ingevolge genoemde wet zal uiterlijk in 2019 de pensioengerechtigde leeftijd van 66 worden bereikt, en uiterlijk in 2023 een leeftijd van 67. Vanaf het jaar 2024 wordt de AOW-leeftijd aan de levensverwachting gekoppeld.

Met laatstgenoemde wet wordt in lijn met de koppeling van het recht op AOW-ouderdomspensioen aan de ontwikkeling van de levensverwachting ook de fiscale behandeling van de opbouw van oudedagsvoorzieningen in de tweede en derde pijler aangepast. Deze aanpassingen treden per 1 januari 2014 in werking. Zo zal in 2014 de pensioenleeftijd voor aanvullende pensioenen worden verhoogd naar 67 jaar. Met deze maatregel wordt uitsluitend de nieuwe opbouw geraakt.

1.2. Maatregelen in derde pensioenpijler

1.2.1. Verlaging opbouwpercentage in jaarruimte

In lijn met de aanpassingen voor werknemerspensioen, wordt ook de opbouwruimte in de derde pijler aangepast. In dat kader wordt in de eerste plaats het maximumpremiepercentage voor pensioenopbouw in de derde pijler voor lijfrenten verlaagd (= jaarruimte). Per 1 januari 2014 wordt het

percentage verlaagd van 17% naar 15,5%. Vervolgens wordt dit premiepercentage steeds met 0,6%-punt verlaagd voor ieder jaar dat de pensioenrichtleeftijd wordt verhoogd. Met deze inperking van de opbouwruimte in de derde pijler wordt een overeenkomstige bijdrage gevraagd van mensen die hun pensioenvoorziening binnen het fiscale regime van de derde pijler opbouwen (zoals zelfstandigen, voor zover deze niet gebruikmaken van de fiscale oudedagsreserve).

1.2.2. Aanpassing imputatieregeling jaarruimte

In verband met de gewijzigde formule van de jaarruimte wordt ook de zogenoemde imputatieregeling aangepast. Op grond van de op dit punt gewijzigde bepaling wordt de vermenigvuldigingsfactor van 7,5 in 2014 verlaagd tot 7,2. Vervolgens wordt deze factor, waarvan de hoogte mede afhankelijk is van de hoogte van het premiepercentage, automatisch aangepast bij een volgende wijziging van het premiepercentage als gevolg van de ontwikkeling van de levensverwachting. Net als de wijziging van het premiepercentage wordt de wijziging van de vermenigvuldigingsfactor daartoe gekoppeld aan de met de ontwikkeling van de levensverwachting samenhangende verhogingen van de pensioenrichtleeftijd in de tweede pijler. Deze wijziging voorkomt dat het in de tweede pijler opgebouwde pensioen via de imputatieregeling sterker zou doorwerken in de bepaling van de (resterende) opbouwruimte in de derde pijler dan nu het geval is.

1.2.3. Verlaging maximumdotatiepercentage oudedagsreserve

Naast genoemde inperkingen van de jaarruimte vindt een verlaging van het maximumdotatiepercentage voor de (fiscale) oudedagsreserve plaats. De oudedagsreserve (OR) heeft immers mede ten doel de opbouw van een oudedagsvoorziening te faciliteren. Het maximumdotatiepercentage wordt in 2014 verlaagd van 12% naar 10,9%. Vervolgens wordt het maximumdotatiepercentage steeds met 0,4%-punt verlaagd voor ieder jaar dat de fiscale pensioenrichtleeftijd wordt verhoogd. Met de aanpassing van de OR dragen degenen die fiscaal gefacilieerd een voorziening opbouwen voor hun oude dag binnen de IB-onderneming eveneens bij aan de versoering van het fiscale kader voor pensioenopbouw.

1.3. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2014

1.3.1. Artikel 3.68 (Art. III, onderdeel A)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «12%» vervangen door: 10,9%.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. Het in het eerste lid genoemde percentage wordt jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur gewijzigd. De wijziging vindt voor het eerst plaats per 1 januari 2015. Bij deze wijziging wordt het in het eerste lid genoemde percentage verlaagd met 0,4%-punt maal het aantal jaren waarmee ingevolge artikel 18a, elfde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 de in artikel 18a, zesde lid, van die wet genoemde pensioenrichtleeftijd wordt gewijzigd.

Een wijziging ingevolge de eerste volzin van het in het eerste lid genoemde percentage wordt bekendgemaakt ten minste een jaar voordat deze toepassing vindt.

Memorie van Toelichting:

Op grond van artikel 3.68, eerste lid, van de Wet IB 2001 geldt thans een percentage van 12% van de winst voor de jaarlijkse dotatie aan de fiscale oudedagsreserve (FOR). Vanwege de voorgestelde aanpassing van de opbouwruimte in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB 1964) (werknemerspensioen) en de voorgestelde verlaging van de fiscaal gefaciliteerde premieaftrek in de (bancaire en niet-bancaire) lijfrentesfeer, wordt voorgesteld het dotatiepercentage van de FOR te verlagen. Het is de bedoeling dat in 2014 het dotatiepercentage wordt verlaagd naar 10,9%. Vervolgens wordt het dotatiepercentage gekoppeld aan de ontwikkeling van de macro gemiddelde resterende levensverwachting. Daartoe wordt geregeld dat het dotatiepercentage jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur wordt gewijzigd. Het dotatiepercentage wordt steeds verlaagd met 0,4%-punt zodra de pensioenrichtleeftijd, bedoeld in artikel 18a, zesde lid, Wet LB 1964, met een jaar wordt verhoogd. Net als bij een verhoging van de hiervoor bedoelde pensioenrichtleeftijd, zal de verlaging van het dotatiepercentage voor de oudedagsreserve minimaal een jaar voorafgaand aan de wijziging worden bekendgemaakt.

1.3.2. Artikel 3.127 (Art. III, onderdeel B)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «17%» vervangen door: 15,5%.
2. In het vierde lid, onderdeel a, wordt «7,5 keer» vervangen door: 7,2 keer.
3. Onder vernummering van het zesde lid tot achtste lid worden na het vijfde lid twee leden ingevoegd, luidende:
 6. Het in het eerste lid genoemde percentage wordt jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur gewijzigd. De wijziging vindt voor het eerst plaats per 1 januari 2015. Bij deze wijziging wordt het in het eerste lid genoemde percentage verlaagd met 0,6%-punt maal het aantal jaren waarmee ingevolge artikel 18a, elfde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 de in artikel 18a, zesde lid, van die wet genoemde pensioenrichtleeftijd wordt gewijzigd. Een wijziging ingevolge de eerste volzin van het in het eerste lid genoemde percentage wordt bekendgemaakt ten minste een jaar voordat deze toepassing vindt.
 7. De in het vierde lid, onderdeel a, genoemde vermenigvuldigingsfactor wordt jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur gewijzigd. De wijziging vindt voor het eerst plaats per 1 januari 2015. Bij deze wijziging wordt de in het vierde lid, onderdeel a, genoemde vermenigvuldigingsfactor verlaagd met 0,3 maal het aantal jaren waarmee ingevolge artikel 18a, elfde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 de in artikel 18a, zesde lid, van die wet genoemde pensioenrichtleeftijd wordt gewijzigd. Een wijziging ingevolge de eerste volzin van de in het vierde lid, onderdeel a, genoemde vermenigvuldigingsfactor wordt bekendgemaakt ten minste een jaar voordat deze toepassing vindt.

Memorie van Toelichting:

Met de voorgestelde wijziging van artikel 3.127 van de Wet IB 2001 wordt de fiscale ruimte voor aftrek van de inleg in (bancaire en niet-bancaire) lijfrenten die dienen ter compensatie van een pensioentekort verminderd. Het (maximum) premiepercentage van 17% van de premiegrondslag

wordt in dat kader in 2014 verlaagd naar 15,5%. Vervolgens wordt dat premiepercentage gekoppeld aan de ontwikkeling van de macro gemiddelde resterende levensverwachting. Daartoe wordt geregeld dat het premiepercentage jaarlijks bij algemene maatregel van bestuur wordt gewijzigd. Het percentage wordt verlaagd met 0,6%-punt zodra de pensioenrichtleeftijd, bedoeld in artikel 18a, zesde lid, van de Wet LB 1964, met een jaar wordt verhoogd. Net als bij een verhoging van de hiervoor bedoelde pensioenrichtleeftijd, zal een verlaging van het (maximum) premiepercentage voor (bancaire en niet-bancaire) lijfrenten minimaal een jaar voorafgaand aan de wijziging worden bekendgemaakt. Naast deze verlaging van het premiepercentage is een aanpassing van de zogenoemde imputatieregeling in de derde pijler opgenomen. Op grond van de op dit punt voorgestelde wijziging wordt de vermenigvuldigingsfactor van 7,5 in 2014 verlaagd tot 7,2. Vervolgens wordt deze factor, waarvan de hoogte mede afhankelijk is van de hoogte van het premiepercentage, automatisch aangepast bij een volgende wijziging van het premiepercentage als gevolg van de ontwikkeling van de levensverwachting. Net als de wijziging van het premiepercentage wordt de wijziging van de vermenigvuldigingsfactor daartoe gekoppeld aan de met de ontwikkeling van de levensverwachting samenhangende verhogingen van de pensioenrichtleeftijd in de tweede pijler. Deze wijziging voorkomt dat het in de tweede pijler opgebouwde pensioen via de imputatieregeling sterker zou doorwerken in de bepaling van de (resterende) opbouwruimte in de derde pijler dan nu het geval is.

1.4. Inwerkingtreding (Art. VI)

1. De artikelen I, II en V van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.
2. Artikel III en artikel IV, onderdelen A, K, L, M, N, O en Z, treden in werking met ingang van 1 januari 2014.
3. Artikel IV, onderdelen B, P en AA, treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.
4. Artikel IV, onderdelen C, Q en AB, treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.
5. Artikel IV, onderdelen D, R en AC, treedt in werking met ingang van 1 januari 2017.
6. Artikel IV, onderdelen E, S en AD, treedt in werking met ingang van 1 januari 2018.
7. Artikel IV, onderdelen F, T en AE, treedt in werking met ingang van 1 januari 2019.
8. Artikel IV, onderdelen G, U en AF, treedt in werking met ingang van 1 januari 2020.
9. Artikel IV, onderdelen H, V en AG, treedt in werking met ingang van 1 januari 2021.
10. Artikel IV, onderdelen I, W en AH, treedt in werking met ingang van 1 januari 2022.
11. Artikel IV, onderdelen J, X en AI, treedt in werking met ingang van 1 januari 2023.
12. Artikel IV, onderdeel Y, treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.

2. Overige fiscale maatregelen 2013 (OFM 2013; TK 33.403)

2.1. Vervolg op wet ‘Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd’

Een fundamenteel onderdeel van de Nederlandse sociale zekerheidswetgeving is de AOW. Daardoor is de leeftijdsgrens van 65 jaar diep in het Nederlandse recht geworteld. Ook speelt de leeftijdsgrens van 65 jaar op tal van andere terreinen een rol. De verhoging van de AOW-aanvangsleeftijd vraagt daarom dus ook om aanpassingen op andere gebieden dan de AOW en de aanvullende pensioenen. In de memorie van toelichting bij de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd is aangekondigd dat de benodigde wijzigingen in een aantal sociale zekerheids-, fiscale en overige wetten die samenhangen met de AOW-leeftijd worden geregeld in een separaat aanpassingstraject. In artikel V van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd is een bijzondere bepaling opgenomen die er in voorziet dat wetten die als gevolg van de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd aanpassing behoeven, aangepast kunnen worden bij algemene maatregel van bestuur, voor zover dit noodzakelijk is voor de toepassing van die wetten of ter voorkoming van onaanvaardbare gevolgen.

2.1.1. Wijzigingen in sociale verzekeringswetten en niet-fiscale wetten

Voor een groot deel van de leeftijdsafhankelijke maatregelen die zijn opgenomen in sociale zekerheidswetten en overige – niet fiscale – wetten, heeft aanpassing plaatsgevonden met een tweetal aanpassingsbesluiten (Besluit aanpassing wetten inzake verhoging AOW-leeftijd van 2 augustus 2012, Stb. 361, en Tweede Aanpassingsbesluit inzake verhoging AOW-leeftijd van 2 augustus 2012, Stb. 362).

Omdat mensen door het stapsgewijs verhogen van de AOW-leeftijd verschillende AOW-leeftijden kunnen hebben, is er voor gekozen in die wetgeving de leeftijdsgrens van ‘de 65-jarige leeftijd’, daar waar mogelijk, te vervangen door de ‘pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet’. Er wordt steeds verwezen naar het nieuwe artikel 7a van de AOW omdat in dat artikel de AOW-leeftijd is verwerkt. De bepalingen in genoemde aanpassingsbesluiten zullen met ingang van 1 januari 2013 in werking treden.

2.1.2. Wijzigingen in Wet IB 2001

Aanpassingen in leeftijdsafhankelijke regelingen in de fiscale wetgeving zijn voorzien in het wetgevingspakket Belastingplan 2013 c.a., te weten in het wetsvoorstel ‘Overige fiscale maatregelen 2013’ (TK 33.403, nr. 2). Bij deze aanpassingen gaat het onder andere om de aanpassing van de uiterste ingangsdata voor pensioenen, levensloop en lijfrenten (wijzigingen inzake vitaliteitssparen zijn NIET benoemd en evenmin opgenomen in deze bundel, gezien het niet doorvoeren van die regeling per 1 januari 2013; zie hoofdstuk 4). Bovendien gaat het daarbij om de aanpassing van de regels inzake variabilisering van pensioenuitkeringen, het aanpassen van het tijdstip waarop de fiscale oudedagsreserve afneemt, het uiterste tijdstip waarop aanspraak kan worden gemaakt op de

zelfstandigen- en startersaftrek en het omzetten van stakingswinst in een lijfrente. De wijzigingen zijn technische aanpassingen van de leeftijdsgrenzen die direct en indirect gekoppeld zijn aan de AOW-leeftijd of de pensioenrichtleeftijd. Bij al die wijzigingen gaat het in het algemeen om verruiming, waardoor langer, namelijk tot de nieuwe AOW-leeftijd, gebruik kan worden gemaakt van bepaalde fiscale faciliteiten.

Het wetsvoorstel is op 20 november 2012 aangenomen door de Tweede Kamer. De plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer is voorzien voor 17 en 18 december 2012.

Wijzigingen per 1 januari 2013

Concreet betekenen de voorgestelde wijzigingen dat bij de aan de orde zijnde leeftijdsafhankelijke regelingen veelal aansluiting is gezocht bij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de AOW. Deze benaderingswijze is bij een tweetal wettelijke regelingen niet mogelijk, namelijk bij de reserveringsruimte voor lijfrenten en bij de omzetting van stakingswinst in een lijfrente. Bij beide regelingen is (ook) de leeftijd van de belastingplichtige beslissend voor toegang tot de regeling. Echter beide regelingen bevatten leeftijdscriteria die vijf of meer jaar vóór de AOW-leeftijd zijn gelegen, terwijl de verhoging van de AOW-leeftijd steeds vijf jaar vóór de daadwerkelijke leeftijdsverhoging bekend wordt gemaakt. Ten tijde van de benutting van genoemde regeling staat de pensioengerechtigde leeftijd nog niet vast. Voor beide regelingen wordt aangesloten bij de AOW-leeftijd die geldt in het jaar van benutting van de reserveringsruimte, onderscheidenlijk het jaar van staking van de onderneming. Beoogd is het overgrote deel van de voorgestelde wijzigingen per 1 januari 2013 in werking te laten treden.

Wijzigingen per 1 januari 2014

In het wetsvoorstel 'Overige fiscale maatregelen 2013' zijn ook enige wijzigingsvoorstellen opgenomen die een jaar later, per 1 januari 2014, beoogd zijn in werking te laten treden. Het gaat daarbij om de wijzigingen in de sfeer van tijdelijke oudedagslijfrenten en het voor reeds bestaande aanspraken op tijdelijke oudedagslijfrenten geregelde overgangsrecht. De tijdelijke oudedagslijfrente in zijn huidige vorm zal namelijk op basis van het liggende wetsvoorstel verdwijnen. Daarvoor komt een aangepaste vormgeving in de plaats. De eerbiedigende regeling voor bestaande aanspraken op tijdelijke oudedagslijfrenten beoogt ongeveer eenzelfde werking te hebben als het per 1 januari 2006 in werking getreden artikel 10a.1 Wet IB 2001 dat overgangsrecht voor overbruggingslijfrenten bevat. Om aanbieders van lijfrenten voldoende gelegenheid te bieden om bestaande lijfrenteovereenkomsten aan te passen is voorzien in een inwerkingtreding van die wijzigingen per 1 januari 2014.

2.1.3. Recente(re) ontwikkelingen

Op 1 oktober 2012 hebben de fractievoorzitters van de VVD en de PvdA overeenstemming bereikt over voorstellen tot wijziging van de begroting voor 2013. Het betreft het 'Deelakkoord Begroting 2013' (TK 33.410, nr. 12).

Één van de voorstellen behelst het niet invoeren van het vitaliteitssparen per 1 januari 2013. Een ander voorstel omvat een (nog) snellere verhoging van de AOW-leeftijd. De AOW-leeftijd wordt op

basis van dat voorstel na 2015 versneld verhoogd. Hierdoor wordt in 2018 de AOW-leeftijd 66 jaar en in 2021 67 jaar. Ten opzichte van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd wordt de verhoging naar 67 jaar twee jaar eerder ingevoerd.

De hiervoor benoemde voorstellen uit het deelakkoord zijn bekrachtigd in het Regeerakkoord VVD-PvdA van 29 oktober 2012 (TK 33.410, nr. 15). Het voorstel van het niet invoeren van het vitaliteitssparen per 1 januari 2013 is vervolgens via de Tweede nota van wijziging op 'Belastingplan 2013' (TK 33.402, nr. 15) uitgewerkt in het gewijzigde wetsvoorstel 'Belastingplan 2013' dat op 20 november 2012 naar de Eerste Kamer is gestuurd (EK 33.402, nr. A). Zie hoofdstuk 4 van deze bundel.

In het regeerakkoord is voorts voorgesteld het maximale jaarlijkse opbouwpercentage voor nieuwe pensioenopbouw te verlagen met 0,4%. Voor het gebruikelijke middelloonpensioen betekent dit dat jaarlijks een opbouw van maximaal 1,75% van het pensioengevend loon fiscaal wordt gefaciliteerd. Na 40 jaar werken kunnen mensen een pensioen opbouwen van 70% van hun gemiddelde loon. De derde pijler (individuele lijfrenteopbouw) wordt op overeenkomstige wijze aangepast. E.e.a. gaat met ingang van 2015 plaatsvinden.

Een andere voorgestelde maatregel betreft het aftoppen van de fiscale facilitering van pensioen- en lijfrenteopbouw. Vanaf een inkomensniveau van € 100.000 kan niet langer fiscaal gefaciliteerd voor aanvullend pensioen worden gespaard. Dit geldt voor zowel pensioenopbouw in de tweede als de derde pijler (individuele lijfrenteopbouw). Beoogd is de maatregel in te laten gaan in 2015.

Laatstgenoemde twee voorstellen moeten nog verder worden uitgewerkt in concrete wetsvoorstellen.

Ten slotte is in het regeerakkoord van 29 oktober 2012 voorgesteld de aftrekbaarheid van 'provisies' van tussenpersonen te schrappen. Door deze maatregel vervalt in verband met het provisieverbod dat per 1 januari 2013 gaat gelden, de aftrekbaarheid van bepaalde fee's van tussenpersonen in het kader van de lijfrenteaftrek en de aftrek van premies voor arbeidsongeschiktheidsrenten. Hier wordt bedoeld op artikel 1.7b Wet IB 2001. Deze maatregel is via de Tweede nota van wijziging op 'Belastingplan 2013' (TK 33.402, nr. 15) uitgewerkt in het gewijzigde wetsvoorstel 'Belastingplan 2013' dat op 20 november 2012 naar de Eerste Kamer is gestuurd (EK 33.402, nr. A). Zie hoofdstuk 5 van deze bundel.

2.2. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2013

2.2.1. In artikel 3.125, eerste lid, onderdeel a (Art. I, onderdeel G)

wordt «de leeftijd van 70 jaar bereikt» vervangen door: de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet,.

Memorie van Toelichting:

Met de onderhavige aanpassingen wordt bewerkstelligd dat de onderdelen van de fiscale regelgeving die samenhangen met de AOW- of pensioenrichtleeftijd aansluiten bij de wijzigingen die voortvloeien uit de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd. Concreet betekent dit dat bij de aan de orde zijnde leeftijdsafhankelijke regelingen veelal aansluiting is gezocht bij de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet. Behoudens gevallen waarin dit expliciet anders is bepaald, wordt hiermee bedoeld de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, van de betrokken belastingplichtige. Op pensioengerechtigden die in een bepaald kalenderjaar de pensioengerechtigde leeftijd al hebben bereikt wordt – conform de laatste volzin van artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet – uitgegaan van die leeftijd. Ter verduidelijking een voorbeeld. De mogelijkheid voor belastingplichtigen om in een kalenderjaar winst toe te voegen aan de oudedagsreserve (FOR) is op dit moment onder meer afhankelijk van het antwoord op de vraag of de ondernemer bij het begin van het kalenderjaar de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. Deze 65 jaar wordt met ingang van 1 januari 2013 vervangen door de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet. Hiermee wordt bedoeld de AOW-gerechtigde leeftijd van de belastingplichtige. Dit betekent bijvoorbeeld dat een belastingplichtige die is geboren op 1 januari 1950 in het kalenderjaar 2015 nog kan doteren aan de FOR (indien ook overigens aan de voorwaarden is voldaan). Hij heeft immers bij aanvang van het kalenderjaar zijn AOW-gerechtigde leeftijd (65 jaar en 3 maanden) nog niet bereikt. Een belastingplichtige die is geboren op 15 oktober 1949 heeft zijn AOW-gerechtigde leeftijd (65 jaar en 2 maanden) dan al wel bereikt. Hij kan daarom in 2015 niet meer doteren aan de FOR.

Op deze benadering is bij een tweetal regelingen een uitzondering gemaakt, namelijk de bepaling van de reserveringsruimte voor (bancaire) lijfrenten (artikel 3.127, tweede lid, van de Wet IB 2001) en de omzetting van stakingswinst in lijfrente (artikel 3.129, tweede lid, onderdelen a en b, van de Wet IB 2001). Bij deze beide regelingen is de leeftijd van de belastingplichtige beslissend voor toegang tot de regeling. De betreffende regelgeving bevat echter leeftijdscriteria die vijf of meer jaar vóór de AOW-leeftijd zijn gelegen. Omdat de verhoging van de AOW-leeftijd – in de structurele situatie – steeds vijf jaar vóór de daadwerkelijke leeftijdverhoging bekend wordt gemaakt, is het niet mogelijk bij genoemde regelingen de pensioengerechtigde leeftijd van de belastingplichtige zelf te volgen. Immers, die leeftijd staat nog niet vast ten tijde van de benutting van deze faciliteiten. Bij de vormgeving van genoemde regelingen is er daarom voor gekozen aldaar aan te sluiten bij de AOW-leeftijd die geldt in het jaar van benutting van de reserveringsruimte, onderscheidenlijk het jaar van staking van de onderneming.

2.2.2. In artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 1°(Art. I, onderdeel H)

wordt «de leeftijd van 70 bereikt» vervangen door: de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet.

Memorie van Toelichting:

Zie de tekst in paragraaf 2.2.1.

2.2.3. Artikel 3.127 (Art. I, onderdeel I)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de leeftijd van 65 jaar» vervangen door: de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet,.
2. In het tweede lid wordt «de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt» vervangen door: een leeftijd heeft bereikt die ten hoogste tien jaar lager is dan de in dat kalenderjaar geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet.

Memorie van Toelichting:

Zie de tekst in paragraaf 2.2.1.

2.2.4. Artikel 3.129, tweede lid (Art. I, onderdeel J)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 1°, wordt «de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt» vervangen door: een leeftijd heeft bereikt die ten hoogste vijf jaar lager is dan de ten tijde van het staken geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet.
2. In onderdeel b, onder 1°, wordt «de leeftijd van 50 jaar heeft bereikt» vervangen door: een leeftijd heeft bereikt die ten hoogste vijftien jaar lager is dan de ten tijde van het staken geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet,.

Memorie van Toelichting:

Zie de tekst in paragraaf 2.2.1.

2.3. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2014

2.3.1. In artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c (Art. II, onderdeel A)

wordt «de leeftijd van 65 jaar» vervangen door «de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet,» en wordt «de leeftijd van 70 jaar bereikt, voorzover» vervangen door: de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, voor zover.

Memorie van Toelichting:

Zie ook de tekst in paragraaf 2.2.1.

Om de aanbieders van lijfrentevoorzieningen – waar nodig – voldoende gelegenheid te bieden lijfrenteovereenkomsten aan te passen, is voorzien in een inwerkingtreding van de wijzigingen in de sfeer van tijdelijke oudedagslijfrenten (zowel bancaire – als verzekeringsvariant) per 1 januari 2014.

2.3.2. Artikel 3.126a, vierde lid (Art. II, onderdeel B)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a, onder 2°, wordt «de leeftijd van 65 jaar» vervangen door «de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet,» en wordt «dat de verzekeringnemer jonger is dan 65 jaar ten tijde van het uitkeren van de eerste termijn» vervangen door: tussen het tijdstip van het uitkeren van de eerste termijn en de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, van de verzekeringnemer.
2. In onderdeel a, onder 3°, wordt «de leeftijd van 64 jaar heeft bereikt» vervangen door: de leeftijd heeft bereikt die een jaar lager is dan de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet.

Memorie van Toelichting:

Zie de teksten in paragraaf 2.2.1 en 2.3.1.

2.3.3. Na artikel 10a.11 (Art. II, onderdeel C)

wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10a.12 Overgangsrecht tijdelijke oudedagslijfrenten bij verhoging van de AOW-leeftijd

1. Op aanspraken die uitsluitend dan wel mede betrekking hebben op lijfrenten als bedoeld in artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, zoals dit onderdeel luidde op 31 december 2013, die niet voldoen aan de met ingang van 1 januari 2014 in artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, gestelde voorwaarden, blijven de op 31 december 2013 geldende bepalingen die verband houden met de aanspraken op dergelijke lijfrenten van toepassing, voor zover de aanspraken op dergelijke lijfrenten voortvloeien uit premies of bedragen die vóór 1 januari 2014 in aanmerking zijn genomen als uitgaven voor inkomensvoorzieningen.
2. Indien ter zake van een overeenkomst waarin een aanspraak is opgenomen die mede betrekking heeft op lijfrenten als bedoeld in artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, zoals dit onderdeel luidde op 31 december 2013, die niet voldoen aan de met ingang van 1 januari 2014 in artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, gestelde voorwaarden, nog premies worden voldaan, worden die premies geacht geen betrekking te hebben op lijfrenten als bedoeld in genoemd onderdeel c.
3. Indien ter zake van een overeenkomst waarin een aanspraak is opgenomen die uitsluitend of mede betrekking heeft op lijfrenten als bedoeld in artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, zoals dit onderdeel luidde op 31 december 2013, die niet voldoen aan de met ingang van 1 januari 2014 in artikel 3.125, eerste lid, onderdeel c, gestelde voorwaarden, ook na 31 december 2013 nog premies worden voldaan, is aanwending van opgebouwde aanspraken voor lijfrenten als bedoeld in genoemd onderdeel c slechts mogelijk tot ten hoogste een bedrag gelijk aan de waarde in het economische verkeer van die aanspraak op 31 december 2013. Voor zover de in de eerste volzin bedoelde aanspraken tot een hoger bedrag dan de aldaar bedoelde waarde worden aangewend voor lijfrenten als bedoeld in genoemd onderdeel c, is artikel 3.133, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.
4. De vorige leden zijn van overeenkomstige toepassing op het tegoed van de lijfrentespaarrekening of de waarde van het lijfrentebeleggingsrecht waarop artikel 3.126a, vierde lid, onderdeel a, onder 3°, zoals dat luidde op 31 december 2013, van toepassing is.

Memorie van Toelichting:

Zie ook de teksten in paragraaf 2.2.1 en 2.3.1.

Bovendien is eerbiedigende werking geregeld voor reeds opgebouwde aanspraken (artikel 10a.12 van de Wet IB 2001). Deze bepaling beoogt grosso modo eenzelfde werking als het per 1 januari 2006 in artikel 10a.1 van de Wet IB 2001 opgenomen overgangsrecht voor zogenoemde overbruggingslijfrenten.

2.4. Inwerkingtreding (Art. XXXV)

1. Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari 2013, met dien verstande dat: a. met betrekking tot de heffing van kansspelheffing over tijdvakken die voor 1 januari 2013 zijn geëindigd:

1°. artikel 33f, derde tot en met zesde lid, van de Wet op de kansspelen, zoals dit luidde op 31 december 2012, van toepassing blijft;

2°. artikel 33f, derde tot en met zesde lid en achtste lid, van de Wet op de kansspelen niet van toepassing is;

b. aanmaningen of dwangbevelen die door de ontvanger, bedoeld in artikel 33f, zevende lid, van de Wet op de kansspelen, zoals dit luidde op 31 december 2012, voor 1 januari 2013 zijn verzonden, onderscheidenlijk uitgevaardigd, geacht worden te zijn verzonden, onderscheidenlijk uitgevaardigd, door het met ingang van 1 januari 2013 bevoegde bestuursorgaan;

c. artikel XVII, onderdeel B, voor het eerst toepassing vindt met betrekking tot tegemoetkomingen waarvoor een verzoek om opgaaf is gedaan op of na 1 januari 2013;

d. artikel XXV, onderdelen A, B en C, toepassing vindt voordat de artikelen II, onderdeel D, III, onderdeel K, en XXX, onderdeel G, van de Wet uniformering loonbegrip worden toegepast;

2. Artikel XIV, onderdeel A, werkt terug tot en met 1 januari 2012.

3. Artikel XIII, onderdeel A, werkt terug tot en met 20 juli 2012.

3. Wet herziening fiscale behandeling eigen woning (TK 33.405)

3.1. Vooraf en historie

De fiscale behandeling van de eigen woning, waaronder de hypotheekrenteaftrek is gedurende de laatste 20 jaar één van de meest bediscussieerde onderdelen van het Nederlandse belastingstelsel. Jarenlang is aandacht geschonken aan de vraag of herziening van de fiscale behandeling van (inkomsten uit) de eigen woning noodzakelijk zou zijn.

Met ingang van de invoering van de Wet IB 2001 is het bereik van de eigenwoningregeling meerdere keren ingeperkt. Door de eurocrisis is het vraagstuk van de noodzaak tot schuldreductie nadrukkelijk op de politieke agenda gekomen. Mede de moeilijke tijden die de woningmarkt momenteel beleeft, hebben ertoe geleid dat maatregelen op de koop- en huurmarkt onontkoombaar zijn geworden.

Op 25 mei 2012 is het Begrotingsakkoord 2013 (Stb. 2012, nr. 321) gesloten. In dit akkoord zijn de contouren opgenomen van het plan om de fiscale behandeling van de eigen woning te herzien. De in het Begrotingsakkoord 2013 neergelegde afspraken over de fiscale behandeling van de eigen woning passen goed in het streven van het kabinet dat is gericht op het beperken van de risico's van hoge schulden. Met de voorgestelde maatregelen zal de fiscale stimulans voor aflossingsvrije leningen verdwijnen en daardoor het aantal aflossingsvrije leningen sterk teruglopen. Dit zal uiteindelijk goed zijn voor de financiële stabiliteit in Nederland en de schuldposities van huishoudens. Door de maatregelen uit het akkoord wordt gepoogd burgers zekerheid te bieden om zodoende het herstel van vertrouwen op de woningmarkt te bevorderen c.q. te herstellen.

Een uitwerking van een deel van de herzieningsmaatregelen is opgenomen in het wetsvoorstel 'Wet herziening fiscale behandeling eigen woning' (TK 33.405, nr. 2). Vanwege de complexiteit van de voorgestelde maatregelen was opname in de Wet uitwerking fiscale maatregelen Begrotingsakkoord 2013 niet haalbaar en is gekozen voor een wetsvoorstel dat deel uitmaakt van het pakket Belastingplan 2013 c.a. De voorgestelde maatregelen voor de hervorming van de woningmarkt zien op het annuïtair aflossen in 30 jaar voor nieuwe hypotheekleningen, een structureel lagere overdrachtsbelasting en de invoering van een verhuurdersbelasting.

Een andere fiscale woningmarktmaatregel betreft de afschaffing van de vrijstelling in box 1 voor na 2012 afgesloten kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), spaarrekeningen eigen woning (SEW) en beleggingsrechten eigen woning (BEW).

Ten slotte wordt een zogenoemde 'Loan-to-value' ratio ingevoerd. Deze maatregel beperkt de maximale omvang die een hypotheek ten opzichte van de woningwaarde mag hebben (via separaat wijzigingsbesluit te regelen).

3.2. Maatregelen in regime van KEW, SEW en BEW

Ingevolge de huidige eigenwoningregeling bestaat een voorkeur om de hoogte van de eigenwoningschuld (EWS) gedurende de wettelijke 30-jaarsperiode op hetzelfde niveau te houden middels een aflossingsvrije lening. Zo kan nu gedurende 30 jaar maximaal gebruik worden gemaakt van de rente-af trek en kan gelijktijdig middels een KEW of SEW/BEW worden gespaard voor de aflossing van de EWS na afloop van de 30-jaarsperiode. De waarde van de KEW en de SEW/het BEW wordt tijdens de opbouwfase niet in box 3 belast en de rente in de KEW- en SEW-/BEW-uitkering is, onder voorwaarden, vrijgesteld in box 1.

Ingevolge de voorgestelde maatregelen inzake de beperking van de hypotheekrenteaftrek geldt voor leningen die na 2012 worden afgesloten dat enkel nog rente in aftrek kan worden gebracht als op die lening gedurende de looptijd van maximaal 30 jaar, ten minste volgens een annuïtair aflossingsschema, volledig wordt afgelost. Na die 30 jaar is de lening geheel afgelost en er bestaat dan ook geen reden meer voor een uitkering uit een fiscaal gefaciliteerd product waarin gedurende die 30-jaarsperiode specifiek voor de aflossing van de lening is gespaard. Ingevolge het wetsvoorstel komt het KEW- en SEW-/BEW-regime dan ook voor na 2012 afgesloten producten – met uitzondering van enkele specifieke overgangsgevallen – te vervallen. Indien na 2012 een kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht wordt aangegaan, zal de waarde ervan van meet af aan een onderdeel vormen van de heffingsgrondslag van box 3 ook al wordt contractueel bepaald dat de uitkering zal worden gebruikt voor de aflossing van de EWS. Op grond van de voorgestelde maatregelen blijft de KEW- en SEW-/BEW-vrijstelling nog wel gehandhaafd voor bestaande hypotheken. In het voorgestelde overgangsrecht is bepaald dat voor alle op 31 december 2012 bestaande KEW's en SEW's/BEW's een eerbiedigende werking geldt en dat de KEW- en SEW-/BEW-vrijstelling blijft bestaan, tenzij in strijd wordt gehandeld met de voorwaarden zoals deze golden op 31 december 2012.

In verband met de omstandigheid dat in het nieuwe fiscale stelsel voor de eigen woning onder meer de in box 1 van de Wet IB 2001 vrijgestelde kapitaalverzekering eigen woning komt te vervallen, komt tevens artikel 3.117 Wet IB 2001 waarin de definitie van het begrip levensverzekering is verrat, te vervallen. Er wordt een nieuw artikel geïntroduceerd.

De huidige KEW- en SEW-/BEW-vrijstellingen zijn pas van toepassing als minimaal 15 of 20 jaar jaarlijks premies zijn betaald respectievelijk spaarinleggen zijn gedaan. Het kabinet overweegt deze termijnen (zogenoemde 'tijdklemmen') los te laten, zodat opgebouwde gelden eerder ingezet kunnen worden voor aflossing van de EWS. Omdat de gevolgen hiervan onduidelijk en potentieel verstrekend kunnen zijn, wordt hier door DNB onderzoek naar gedaan. Aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek zal worden beoordeeld of de in overweging zijnde maatregel wordt doorgezet. Zie hierover meer in paragraaf 3.2.4 van deze bundel.

Beoogd is het overgrote deel van de voorgestelde wijzigingen per 1 januari 2013 in werking te laten treden. Het voorgestelde overgangsrecht zal tot 1 januari 2044 gelden.

3.2.1. Nota van wijziging (TK 33.405, nr. 8)

In de Nota van wijziging van 23 oktober 2012 (TK 33.405, nr. 8) zijn enige technische aanpassingen van het wetsvoorstel voorgesteld om de bedoeling van een aantal overgangsbepalingen beter tot uitdrukking te laten komen. Ten slotte is een niet-bedoeld bestaand verschil tussen de KEW en de SEW/het BEW weggenomen. Er is nu ook sprake van een SEW/BEW bij een eigen woning van de partner van de rekeninghouder!

3.2.2. Tweede van wijziging (TK 33.405, nr. 11)

De Tweede van wijziging van 8 november 2012 (TK 33.405, nr. 11) bevat, naast een aantal technische en redactionele wijzigingen van het voorstel van wet, de in het regeerakkoord VVD-PvdA aangekondigde faciliteit voor restschulden.

3.2.3. Derde nota van wijziging (TK 33.405, nr. 16)

De Derde nota van wijziging op het wetsvoorstel van 14 november 2012 (TK 33.405, nr. 16) bevat een aanpassing van het overgangsrecht voor bepaalde kapitaalverzekeringen, spaarrekeningen en beleggingsrechten (hierna: kapitaalverzekeringen) die deel uitmaken van de rendementsgrondslag in box 3. Ingevolge het oorspronkelijke wetsvoorstel konden na 31 december 2012 (behalve in bijzondere gevallen) geen nieuwe kapitaalverzekeringen in box 1 worden ondergebracht.

Als gevolg van de derde nota van wijziging wordt het overgangsrecht zo aangepast dat de op 31 december 2012 bestaande kapitaalverzekeringen nog tot 1 april 2013 kunnen worden omgezet in een onder het overgangsrecht vallend(e) KEW, SEW of BEW (waarbij het rendement op het moment van uitkering is vrijgesteld indien aan alle voorwaarden wordt voldaan).

3.2.4. Brief inzake toezeggingen wetsvoorstel van 19-11-2012

In zijn brief van 19 november 2012 heeft de minister voor Wonen en Rijksdienst de Tweede Kamer de toegezegde nadere informatie over een aantal onderwerpen toegestuurd, waaronder de terugkoppeling van het gesprek met het Verbond van Verzekeraars over de tijdsklemmen in het KEW-regime:

“Op 16 november jl. heb ik gesproken met het Verbond van Verzekeraars (hierna: Verbond).

Aanleiding voor dat gesprek is het door de Nederlandsche Bank (DNB) uitgevoerde impact assessment naar de effecten van het laten vervallen van tijdsklemmen in het KEW-regime en het door het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal mevrouw Schouten van de fractie van de ChristenUnie (hierna: het lid Schouten) ingediende amendement waarin wordt voorgesteld de tijdsklemmen te laten vervallen (TK 33.405, nr. 17).

Het Verbond blijft tegenstander van het volledig laten vervallen van de tijdsklemmen. Hoewel volgens DNB het vervallen van de tijdsklemmen voor de sector op macro-niveau niet tot problemen zal leiden, kan DNB niet uitsluiten dat dat op micro-niveau wel het geval kan zijn. Daar staat tegenover dat het laten vervallen van de tijdsklemmen de keuzevrijheid vergroot, maar dat neemt niet weg dat het voor

belastingplichtigen doorgaans niet aantrekkelijk is om tot vervroegde afkoop over te gaan. Gezien het feit dat het KEW-regime ook nu al mogelijkheden kent waardoor vroegtijdige onbelaste afkoop onder omstandigheden mogelijk is (Zie hiervoor in het bijzonder artikel 3.118, tweede lid, van de Wet IB 2001), heb ik tijdens de plenaire behandeling op 15 november jl. het amendement van het lid Schouten ontraden. Dat herhaal ik op deze plaats. Desalniettemin is een emailbericht van het Verbond aan het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de heer Dijkgraaf van de fractie van de SGP (hierna: het lid Dijkgraaf), dat tijdens het plenaire debat ter sprake is gekomen, aanleiding geweest om met het Verbond het gesprek aan te gaan. Het doel van dat gesprek was bezien of het mogelijk is om de mogelijkheden tot vervroegde onbelaste afkoop van een kapitaalverzekering eigen woning (KEW), spaarrekening eigen woning (SEW) of beleggingsrecht eigen woning (BEW) uit te breiden zonder dat de tijdklemmen in zijn geheel zouden moeten vervallen. Dat gesprek met het Verbond heeft mij hoopvol gestemd. Naar aanleiding van het gesprek ben ik, in samenspraak met de staatssecretaris van Financiën, voornemens door middel van een begunstigend beleidsbesluit in specifieke gevallen, bijvoorbeeld in geval van echtscheiding (of beëindiging van fiscaal partnerschap) en bij schuldenproblematiek (zoals bij restschulden of betalingsonmacht), de onbelaste vrijval van beklemd KEW, SEW of BEW kapitaal mogelijk te maken. Aan de hand van de aan de Belastingdienst voorgelegde gevallen wordt in 2013 bezien of, en zo ja op welke wijze, dit beleidsbesluit zal worden omgezet in wetgeving.

Naar aanleiding van het voorgaande spreek ik de hoop uit dat bovenstaande toezegging voor het lid Schouten aanleiding kan vormen om het ingediende amendement op dit punt te heroverwegen.”.

3.2.5. Recente ontwikkelingen

Het gewijzigde wetsvoorstel, inclusief de maatregelen uit de eerste, tweede en derde nota van wijziging, is op 20 november 2012 aangenomen door de Tweede Kamer en op dezelfde dag naar de Eerste Kamer gestuurd (TK 33.405, A). De plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer is voorzien voor 17 en 18 december 2012.

3.3. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2013

3.3.1. Na artikel 1.6 (Art. I, ond. A)

wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 1.6a Levensverzekering

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder levensverzekering een overeenkomst van levensverzekering als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht.

Memorie van Toelichting:

In het voorgestelde artikel 1.6a van de Wet inkomstenbelasting 2001 (verder: Wet IB 2001) is de definitie van het begrip levensverzekering opgenomen. Deze definitie is thans nog opgenomen in artikel 3.117 van

de Wet IB 2001. Nu dat artikel ingevolge dit wetsvoorstel komt te vervallen in verband met de omstandigheid dat in het nieuwe fiscale stelsel voor de eigen woning onder meer de in box 1 van de Wet IB 2001 vrijgestelde kapitaalverzekering eigen woning komt te vervallen, maar de definitie van het begrip levensverzekering wel van belang blijft voor andere bepalingen in de Wet IB 2001, wordt van de gelegenheid gebruikgemaakt om de definitie op te nemen in het eerste hoofdstuk van de Wet IB 2001, dat de algemene bepalingen bevat. De definitie van het begrip levensverzekering wordt daarbij ongewijzigd overgenomen.

3.3.2. In artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a (Art. I, ond. B)

vervalt «(artikel 3.117)».

Memorie van Toelichting:

De in dit onderdeel opgenomen wijziging van artikel 1.7, eerste lid, onderdeel a, van de Wet IB 2001 houdt verband met de verplaatsing van het begrip levensverzekering van het huidige artikel 3.117 van de Wet IB 2001 naar het voorgestelde artikel 1.6a van de Wet IB 2001. Door opname in het hoofdstuk met de algemene bepalingen is het niet meer nodig aan te duiden waar de definitie zich in de Wet IB 2001 bevindt.

3.3.3. VERVAL diverse artikelen (Art. I, ond. H)

De artikelen 3.116 tot en met 3.119 vervallen.

Memorie van Toelichting:

In dit onderdeel is opgenomen dat de artikelen 3.116 tot en met 3.119 van de Wet IB 2001, die betrekking hebben op de kapitaalverzekering eigen woning, de spaarrekening eigen woning en het beleggingsrecht eigen woning, vervallen. Zoals toegelicht in het algemeen deel van deze toelichting passen in het nieuwe fiscale stelsel voor hypotheekrenteaftrek uitsluitend nog schulden waarop gedurende de looptijd wordt afgelost. Het past niet bij de aflossingsdoelstelling van dit systeem om spaarproducten fiscaal te blijven faciliteren die erop gericht zijn om de lening pas aan het einde van de looptijd af te lossen. Zoals hiervoor is toegelicht wordt de definitie van het begrip levensverzekering, die thans nog is opgenomen in artikel 3.117 van de Wet IB 2001, verplaatst naar het voorgestelde artikel 1.6a in het eerste hoofdstuk van de Wet IB 2001, dat de algemene bepalingen bevat.

3.3.4. Nieuw hoofdstuk 10bis (Art. I, ond. U)

Na hoofdstuk 10 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

**HOOFDSTUK 10BIS OVERGANGSRECHT TEN GEVOLGE VAN WET HERZIENING FISCALE
BEHANDELING EIGEN WONING**

Memorie van Toelichting:

In de in hoofdstuk 10bis van de Wet IB 2001 op te nemen artikelen, die hierna per artikel worden toegelicht, is het overgangsrecht ter zake van het onderhavige wetsvoorstel opgenomen. De voorgestelde overgangsrechtartikelen zijn aldus vormgegeven dat zij slechts de aanvullingen en afwijkingen bevatten op

de structureel geldende artikelen met betrekking tot de eigen woning, die zijn opgenomen in afdeling 3.6 van de Wet IB 2001. De onder het overgangsrecht vallende voordelen en kosten behoren hierdoor tot de belastbare inkomsten uit eigen woning in de zin van artikel 3.110 van de Wet IB 2001.

3.3.5. NIEUW Artikel 10bis.1 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.1 Bestaande eigenwoningschuld

1. Onder bestaande eigenwoningschuld van de belastingplichtige wordt verstaan de eigenwoningschuld, bedoeld in artikel 3.119a, eerste lid, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, van die belastingplichtige op 31 december 2012.

2. Onder bestaande eigenwoningschuld als bedoeld in het eerste lid wordt mede verstaan de eigenwoningschuld, bedoeld in artikel 3.119a, eerste lid, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, die:

a. de belastingplichtige, die op 31 december 2012 niet een zodanige eigenwoningschuld had, in 2012 had op het moment direct voorafgaand aan de vervreemding van een eigen woning, voor zover de belastingplichtige in 2013 weer een zodanige eigenwoningschuld heeft;

b. in 2013 ontstaat, voor zover deze hoger is dan de op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld ingevolge het eerste lid, ten gevolge van een op 31 december 2012 bestaande onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst van de belastingplichtige tot verwerving van een eigen woning, of

c. in 2013 ontstaat, voor zover deze hoger is dan de op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld ingevolge het eerste lid, ten gevolge van een op 31 december 2012 bestaande onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst van de belastingplichtige tot het verrichten van onderhoud aan of tot verbetering van de woning, voor zover het onderhoud of de verbetering in 2013 voltooid is.

3. Indien na 31 december 2012 op de bestaande eigenwoningschuld van de belastingplichtige, bedoeld in het eerste lid wordt afgelost, wordt het bedrag van die bestaande eigenwoningschuld verminderd met die aflossing. Onder aflossing wordt voor de toepassing van dit lid niet verstaan het in een kalenderjaar geheel aflossen van een tot de bestaande eigenwoningschuld behorende schuld en het uiterlijk het daaropvolgende kalenderjaar ten minste voor dat bedrag opnieuw aangaan van een schuld in verband met een eigen woning (oversluiten). Indien de uiterlijk in het daaropvolgende kalenderjaar opnieuw aangegane schuld lager is dan het bedrag van de schuld voorafgaand aan het geheel aflossen, dan wordt dit verschil voor de toepassing van dit lid wel als aflossing aangemerkt.

4. Indien ten aanzien van de belastingplichtige op 31 december 2012 twee woningen gelijktijdig als eigen woning worden aangemerkt en vervolgens één van die woningen niet langer als eigen woning wordt aangemerkt, wordt de bestaande eigenwoningschuld, bedoeld in het eerste lid, van de belastingplichtige verminderd met de tot de eigenwoningschuld behorende schuld die de belastingplichtige had in verband met de woning die niet langer als eigen woning wordt aangemerkt.

5. Voor de toepassing van dit hoofdstuk zijn de artikelen 3.111 en 3.119aa, vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

Memorie van Toelichting:

In het voorgestelde artikel 10bis.1 van de Wet IB 2001 is opgenomen voor welke eigenwoningschuld eerbiedigende werking geldt. De eigenwoningschuld waarvoor eerbiedigende werking geldt wordt aangeduid als bestaande eigenwoningschuld. Omdat belastingplichtigen veelal langdurige, financiële verplichtingen zijn aangegaan, die zijn gebaseerd op de huidige fiscale regels, is gekozen voor ruim overgangsrecht. In de hoofdregel, opgenomen in het eerste lid van genoemd artikel, is om die reden geregeld dat de belastingplichtige die op 31 december 2012 een eigenwoningschuld had ten hoogste voor

het bedrag van die eigenwoningschuld onder dit overgangsrecht valt. Het overgangsrecht behelst de facto dat de bepalingen ter zake van de eigen woning zoals die golden op 31 december 2012 blijven gelden voor de belastingplichtige die op die datum een eigenwoningschuld had, maar ten hoogste tot het bedrag van de tot de eigenwoningschuld behorende schulden op 31 december 2012 en uitsluitend gedurende de resterende looptijd van de 30-jaarstermijn voor renteaftrek van die schulden.

In het voorgestelde tweede lid is een uitbreiding van de eerbiedigende werking van het overgangsrecht opgenomen voor de belastingplichtige die door omstandigheden op 31 december 2012 geen eigenwoningschuld had maar waarvan het wenselijk is dat die wel onder het overgangsrecht valt.

In het voorgestelde **tweede lid, onderdeel a**, wordt een uitzondering gemaakt voor belastingplichtigen die tussen het verhuizen naar een andere eigen woning tijdelijk huren of tijdelijk om een andere reden geen eigenwoningschuld hebben. Zo komt het tegenwoordig vaak voor dat mensen eerst de oude woning willen verkopen voordat ze een nieuwe woning willen aanschaffen. Indien de leveringsdata van beide woningen niet direct op elkaar aansluiten, wordt vaak gekozen voor kortstondig huren. In deze gevallen zou het onredelijk uitwerken, indien deze mensen, die niet zozeer met huurders of starters te vergelijken zijn, maar veeleer met verhuizende woningkopers, ter zake van de nieuwe woning geen recht meer zouden hebben op de eerbiedigende werking. Voorwaarde voor de toepassing van het overgangsrecht in deze situatie is dat er in 2012 een eigenwoningschuld geweest is en dat deze er in 2013 weer is. Deze koppeling aan de kalenderjaren 2012 en 2013 is mede gebaseerd op het feit dat het hanteren van een andere periode zeer lastig uitvoerbaar zou zijn. Het overgangsrecht geldt voor de hoogte van de eigenwoningschuld in het jaar 2012 op het moment direct voorafgaand aan de vervreemding, maar ten hoogste voor de eigenwoningschuld ter zake van de nieuwe eigen woning. Indien de belastingplichtige bijvoorbeeld van een woning met een eigenwoningschuld van € 300 000 naar een goedkopere woning met een eigenwoningschuld van € 250 000 verhuist, dan valt onder het overgangsrecht uitsluitend een bedrag van € 250 000. Dat laatste volgt uit het derde lid (zie de nadere toelichting bij dat lid).

In het voorgestelde **tweede lid, onderdeel b**, wordt een uitzondering gemaakt voor de belastingplichtige die op 31 december 2012 een onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst heeft tot de verwerving van een eigen woning. Gedacht kan hierbij worden aan belastingplichtige die op 31 december 2012 nog geen eigenwoningschuld heeft maar wel een koopovereenkomst voor een bestaande woning dan wel een aannemingsovereenkomst voor de bouw van een huis is aangegaan. Omdat die aankoop veelal zal zijn gebaseerd op de huidige fiscale regels en daarmee samenhangende leencapaciteit, is het in die gevallen niet wenselijk dat die mensen niet onder het overgangsrecht zouden vallen. Om die reden is ervoor gekozen in die gevallen belastingplichtigen die geen eigenwoningschuld hebben op 31 december 2012 toch toe te laten tot het overgangsrecht op voorwaarde dat er uiterlijk op 31 december 2013 wel een eigenwoningschuld is.

In het voorgestelde **derde lid** wordt een correctie aangebracht op de bestaande eigenwoningschuld van de belastingplichtige. Die correctie betreft het op de bestaande eigenwoningschuld na 31 december 2012 afgeloste bedrag.

In het voorgestelde **vierde lid** is een regeling opgenomen voor het geval een belastingplichtige tijdelijk twee eigen woningen heeft en daardoor een extra hoge eigenwoningschuld, bijvoorbeeld in de situatie van koop en verkoop en in de situatie van de bouw van een nieuwe woning.

Onderdeelsgewijze toelichting bij (eerste) nota van wijziging (Onderdeel 1, onder a):

De in de nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **donker grijs**.

De in dit onderdeel opgenomen wijziging van artikel 10bis.1, tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) bevat, naast een technische verbetering, een wijziging die is opgenomen om twee onbedoelde beperkingen van het overgangsrecht weg te nemen. Door deze wijziging vallen ten eerste ook onherroepelijke verplichtingen van belastingplichtigen die wel een op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld hebben onder het overgangsrecht. De voorheen voorgestelde tekst voor onherroepelijke verplichtingen was namelijk onbedoeld uitsluitend van toepassing op belastingplichtigen die op 31 december 2012 geen eigenwoningschuld als bedoeld in artikel 3.119a, eerste lid, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, hadden. Hierdoor zou een op 31 december 2012 overeengekomen aankoop van een duurdere woning niet volledig onder het overgangsrecht vallen. Er zou dan alleen overgangsrecht gelden voor de op 31 december 2012 al bestaande schuld. Door deze wijziging valt echter ook het meerdere ten opzichte van de op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld onder het overgangsrecht, voor zover dat meerdere ontstaat in 2013 ten gevolge van de in 2012 overeengekomen verplichting. Ten tweede geldt door deze wijziging het overgangsrecht ook voor op 31 december 2012 onherroepelijk en schriftelijk overeengekomen onderhouds- of verbeteringsverplichtingen in verband met een bestaande eigen woning. De voorheen voorgestelde tekst was namelijk onbedoeld uitsluitend van toepassing indien ook een verplichting tot de verwerving van een eigen woning was overeengekomen. Hierdoor zou een overeenkomst tot onderhoud van een bestaande eigen woning niet onder het overgangsrecht vallen. Door deze wijziging vallen dus ook verplichtingen voor de bestaande eigen woning onder het overgangsrecht. Ook deze uitbreiding van het overgangsrecht geldt uitsluitend voor zover in 2013 ten gevolge van de in 2012 overeengekomen verplichting een hogere schuld is ontstaan ten opzichte van de op 31 december 2012 bestaande eigenwoningschuld. Daarnaast wordt bepaald dat het overgangsrecht uitsluitend van toepassing is voor zover het onderhoud of de verbetering in 2013 is voltooid.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging (Onderdeel c):

De in de Tweede nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **groen**.

In de in dit onderdeel opgenomen wijziging wordt een aantal definities uit hoofdstuk 3, afdeling 3.6, van de Wet IB 2001 van overeenkomstige toepassing verklaard door het toevoegen van een vijfde lid aan het voorgestelde artikel 10bis.1 van de Wet IB 2001. In het vijfde lid worden de artikelen 3.111 van de Wet IB 2001, waarin de definitie van eigen woning is opgenomen, en artikel 3.119aa, vierde lid, van de Wet IB 2001, waarin de definities van verwerving en vervreemding zijn opgenomen, van overeenkomstige toepassing verklaard op het in hoofdstuk 10bis van de Wet IB 2001 opgenomen overgangsrecht. Daardoor wordt buiten twijfel gesteld dat deze definities zoals opgenomen in hoofdstuk 3, afdeling 3.6, van de Wet IB 2001 ook gelden voor hoofdstuk 10bis van de Wet IB 2001.

3.3.6. NIEUW Artikel 10bis.2 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.2 Kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning

1. Een kapitaalverzekering eigen woning, een spaarrekening eigen woning of een beleggingsrecht eigen woning is een op 31 december 2012 bestaande kapitaalverzekering eigen woning als bedoeld in artikel 3.116, tweede lid, zoals dat luidde op 31 december 2012, een op 31 december 2012 bestaande spaarrekening eigen woning als bedoeld in artikel 3.116a, tweede lid, zoals dat luidde op 31 december 2012, onderscheidenlijk een op 31 december 2012 bestaand beleggingsrecht eigen woning als bedoeld in artikel 3.116a, derde lid, zoals dat luidde op 31 december 2012, indien het ter zake van het betreffende product overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31 december 2012, of bij het ontbreken daarvan, het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag, nadien niet is verhoogd en de looptijd na 31 december 2012 niet is verlengd.

2. Indien de belastingplichtige op 31 december 2012 geen kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning en beleggingsrecht eigen woning als bedoeld in het eerste lid had, wordt onder kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning in de zin van het eerste lid mede verstaan de kapitaalverzekering eigen woning die, de spaarrekening eigen woning die, onderscheidenlijk het beleggingsrecht eigen woning dat:

a. de belastingplichtige in 2013 heeft, indien de belastingplichtige in 2012 een kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning, onderscheidenlijk beleggingsrecht eigen woning, had, indien het ter zake van het betreffende product overeengekomen gegarandeerde kapitaal in 2012, of bij het ontbreken daarvan, het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die in 2012 luidde te betalen bedrag, niet hoger is dan dat in 2012 op het moment direct voorafgaand aan de vervreemding van de eigen woning, doch ten hoogste het kapitaal, onderscheidenlijk het bedrag van dat product, in 2013;

b. in 2013 wordt overeengekomen, wordt geopend, onderscheidenlijk wordt aangehouden, in samenhang met een op 31 december 2012 bestaande onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst van de belastingplichtige tot verwerving van een eigen woning.

3. Indien de belastingplichtige een bestaande eigenwoningschuld heeft als bedoeld in artikel 10bis.1 en daarnaast een kapitaalverzekering heeft die slechts als gevolg van het in de overeenkomst ontbreken van de bepaling dat de begunstigde de uitkering zal aanwenden ter aflossing van de eigenwoningschuld, niet kwalificeert als kapitaalverzekering eigen woning en de belastingplichtige de genoemde bepaling voor 1 april 2013 alsnog opneemt in de overeenkomst, kwalificeert de genoemde kapitaalverzekering vanaf dat moment als kapitaalverzekering eigen woning, mits het ter zake van de kapitaalverzekering overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31 december 2012, of bij het ontbreken daarvan, het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag, nadien niet is verhoogd en de looptijd na 31 december 2012 niet is verlengd. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op spaarrekeningen eigen woning en beleggingsrechten eigen woning.

Memorie van Toelichting:

In het voorgestelde artikel 10bis.2 van de Wet IB 2001 is bepaald dat het overgangsrecht geldt voor een op 31 december 2012 bestaande kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning. Het is daardoor bijvoorbeeld niet mogelijk om na 31 december 2012 bij een onder het overgangsrecht bestaande aflossingsvrije lening zonder dergelijk product alsnog een in box 1 van de Wet IB 2001 vrijgestelde kapitaalverzekering af te sluiten. In het nieuwe systeem voor de fiscale behandeling van de eigen woning kan dit niet en het zou verder gaan dan noodzakelijk in het licht van de

doelstelling van het eerbiedigen van bestaande verwachtingen, om na 2012 nog een fiscale vrijstelling te bieden voor in 2013 afgesloten kapitaalverzekeringen, beleggingsrechten en spaarrekeningen ter aflossing van een bestaande eigenwoningschuld. Een kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht voor de eigen woning die op 31 december 2012 reeds bestaat mag wel worden voortgezet en mag worden omgezet in een andere zodanige vorm, voor zover het verzekerde bedrag, of de op grond van de op 31 december 2012 bestaande overeenkomst naar de rekening of beheerder over te maken bedragen e van de bestaande producten niet verhoogd wordt. Daardoor is het bijvoorbeeld wel mogelijk om een woekerpolis om te zetten naar een spaarrekening voor de eigen woning. In het voorgestelde tweede lid is een uitbreiding van de eerbiedigende werking van het overgangsrecht opgenomen voor de belastingplichtige die door omstandigheden op 31 december 2012 geen kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning had. De bepaling is parallel aan de overgangsrechtbepaling voor de eigenwoningschuld die voor dergelijke situaties is opgenomen in het voorgestelde artikel 10bis.1, tweede lid, van de Wet IB 2001. In het voorgestelde artikel 10bis.2, tweede lid, onderdeel a, van de Wet IB 2001 wordt een uitzondering gemaakt voor belastingplichtigen die tussen het verhuizen naar een andere eigen woning tijdelijk huren of tijdelijk om een andere reden geen kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning hebben. Zo komt het tegenwoordig vaak voor dat mensen eerst de oude woning willen verkopen voordat ze een nieuwe woning willen aanschaffen. Indien de leveringsdata van beide woningen niet direct op elkaar aansluiten, wordt vaak gekozen voor kortstondig huren. In deze gevallen zou het onredelijk uitwerken, indien deze mensen, die niet zozeer met huurders of starters te vergelijken zijn, maar veeleer met verhuizende woningkopers, ter zake van de nieuwe woning geen recht meer zouden hebben op de eerbiedigende werking voor hun kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning. Voorwaarde voor de toepassing van het overgangsrecht is – in lijn met het overgangsrecht bij de eigenwoningschuld – dat er in 2012 een kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning geweest is en dat deze er in 2013 weer is. De keuze voor deze koppeling aan de kalenderjaren 2012 en 2013 is mede gebaseerd op het feit dat het hanteren van een andere periode zeer lastig uitvoerbaar zou zijn. Het overgangsrecht geldt dan voor de hoogte van het verzekerde bedrag van de kapitaalverzekering eigen woning, of het op grond van de in 2012 bestaande overeenkomst naar de rekening overgemaakte bedrag van de spaarrekening eigen woning of het op grond van de in 2012 bestaande overeenkomst naar de beheerder overgemaakte bedrag van het beleggingsrecht eigen woning in het jaar 2012 op het moment direct voorafgaand aan de vervreemding, maar ten hoogste voor de bedragen gekoppeld aan de schuld ter zake van de nieuwe eigen woning. In het voorgestelde tweede lid, onderdeel b, wordt een uitzondering gemaakt voor de belastingplichtige die op 31 december 2012 een onherroepelijke, schriftelijke overeenkomst heeft tot de verwerving van een eigen woning waarbij aan het aangaan van de schuld ter financiering van deze verwerving een kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning zal worden gekoppeld. Gedacht kan hierbij worden aan een belastingplichtige die op 31 december 2012 nog geen kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning heeft maar wel een koopovereenkomst voor een bestaande woning dan wel een aannemingsovereenkomst voor de bouw van een huis is aangegaan. Omdat die aankoop veelal zal zijn gebaseerd op de huidige fiscale regels en daarmee samenhangende mogelijkheid voor aflossing van de eigenwoningschuld via een kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning, is het in die gevallen niet wenselijk dat die mensen niet onder het overgangsrecht zouden vallen. Om die reden is ervoor gekozen in die gevallen belastingplichtigen die geen

kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning hebben op 31 december 2012 toch toe te laten tot het overgangsrecht op voorwaarde dat uiterlijk op 31 december 2013 wel een kapitaalverzekering eigen woning wordt overeengekomen, een spaarrekening eigen woning wordt geopend of een beleggingsrecht eigen woning wordt aangehouden.

Onderdeelsgewijze toelichting bij (eerste) nota van wijziging (Onderdeel 1, onder b):

De in de nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **donkergrijs**.

De in dit onderdeel opgenomen wijzigingen van artikel 10bis.2, eerste lid en tweede lid, onderdeel a, van de Wet IB 2001 betreffen een technische aanpassing die is voortgekomen uit overleg met banken en verzekeraars over de betreffende bepaling. In de bij het wetsontwerp voorgestelde tekst komt de bedoeling van de bepaling onvoldoende tot uitdrukking. De kapitaalverzekering eigen woning (KEW) kent zowel een variant met een gegarandeerd verzekerd kapitaal, als een variant waarbij de premie wordt belegd zonder gegarandeerd kapitaal. De spaarrekening eigen woning (SEW) kent ook zowel een variant met een gegarandeerd kapitaal als een variant op inlegbasis. Het beleggingsrecht eigen woning is er uitsluitend in een variant zonder gegarandeerd eindkapitaal. Indien het gaat om een variant zonder gegarandeerd kapitaal, derhalve een product op basis van een te betalen premie- of inlegbedrag, dan kan er wel een doelkapitaal zijn overeengekomen. De voorgestelde wijziging van artikel 10bis.2 van de Wet IB 2001 brengt tot uitdrukking dat de producten met een gegarandeerd kapitaal, enkel onder het overgangsrecht vallen indien het ter zake van het betreffende product overeengekomen kapitaal na 31 december 2012 niet is verhoogd. Indien een gegarandeerd kapitaal ontbreekt, dan geldt dat het product onder het overgangsrecht valt, indien het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag (premie of inleg), niet is verhoogd. Daarnaast wordt de voorwaarde toegevoegd dat de looptijd in dat geval na 31 december 2012 niet mag zijn verlengd, omdat met een verlenging van de looptijd hetzelfde effect bereikt kan worden als met een verhoging van het te betalen bedrag. Met de zinsnede «het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag» wordt bereikt dat producten waarbij is overeengekomen dat een wijziging van de rentestand leidt tot een wijziging van de te betalen bedragen, ook onder het overgangsrecht vallen. Een dergelijke verhoging van de premie of de inleg is een contractueel voorziene verhoging, die er daarom niet aan af doet dat het product onder het overgangsrecht valt. Ten overvloede wordt opgemerkt dat voor producten met een gegarandeerd kapitaal de enige voorwaarde is dat dit kapitaal niet is verhoogd, zodat een wijziging van de premie door een wijziging van de rentestand, ook voor deze producten geen gevolgen heeft voor de toepassing van het overgangsrecht.

Toelichting bij derde nota van wijziging (Onderdeel 1, onder b):

De in de Derde nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **geel**.

Algemeen

Deze nota van wijziging bevat allereerst een aanpassing van het overgangsrecht voor bepaalde kapitaalverzekeringen, spaarrekeningen en beleggingsrechten die deel uitmaken van de rendementsgrondslag in box 3 (hierna gezamenlijk: kapitaalverzekeringen). In het verleden zijn belastingplichtigen door verstrekkers van kapitaalverzekeringen in sommige gevallen geadviseerd om niet direct bij het aangaan van deze producten, die in beginsel zijn bedoeld om te zijner tijd de

eigenwoningschuld af te lossen, ook in de overeenkomst de verplichting al op te nemen dat de begunstigde de uitkering zal aanwenden ter aflossing van de eigenwoningschuld. Zolang het saldo van de waarde van bezittingen en schulden voor deze belastingplichtigen onder het heffingvrije vermogen in box 3 blijft, wordt op deze manier een hogere vrijheidsgraad bereikt. Immers, de betreffende kapitaalverzekeringen zijn in dat geval feitelijk niet belast in box 3 en zouden dat, als kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning (hierna gezamenlijk: KEW), in box 1 ook niet zijn geweest maar het kapitaal kan, anders dan bij de KEW, ook voor consumptieve doeleinden worden aangewend. Zodra de rendementsgrondslag van de belastingplichtige op de peildatum van enig jaar wel boven het heffingvrije vermogen uit dreigt te komen, wordt het voor de belastingplichtige relevant om te bezien of de kapitaalverzekering alsnog een KEW moet worden (immers, dan is de kapitaalverzekering belast in box 3 maar zou deze als KEW onbelast zijn in box 1). Het KEW-regime laat die ruimte. In het onderhavige wetsvoorstel kunnen na 31 december 2012 (behalve in bepaalde bijzondere gevallen) geen nieuwe kapitaalverzekeringen in box 1 worden ondergebracht. Dat geldt ook voor de hierboven beschreven omzetting van een bestaande kapitaalverzekering in een KEW. Dat betekent dat alle aanbieders vóór 1 januari 2013 hun klantenbestand hierop zouden moeten nalopen zodra het wetsvoorstel is aangenomen. Om die reden wordt voorgesteld om het overgangsrecht zo aan te passen dat deze op 31 december 2012 bestaande kapitaalverzekeringen nog tot 1 april 2013 kunnen worden omgezet in een onder het overgangsrecht vallende KEW die ook vanaf 1 januari 2013 in box 1 blijft vallen (waarbij het rendement op het moment van uitkering is vrijgesteld indien aan alle voorwaarden wordt voldaan). Dit kan door in de overeenkomst op te nemen dat de uitkering uit de kapitaalverzekering door de begunstigde zal worden aangewend ter aflossing van de eigenwoningschuld. Een en ander laat overigens onverlet dat de kapitaalverzekering bij omzetting naar een KEW in 2013 op 1 januari 2013 hoe dan ook tot de rendementsgrondslag van box 3 blijft behoren.

Onderdeelsgewijs

Met deze wijziging wordt bewerkstelligd dat belastingplichtigen met een bestaande eigenwoningschuld en een kapitaalverzekering die slechts als gevolg van het in de overeenkomst ontbreken van de bepaling dat de begunstigde de uitkering zal aanwenden ter aflossing van de eigenwoningschuld, niet kwalificeert als KEW nog tot 1 april 2013 de tijd krijgen om alsnog deze bepaling op te nemen in de overeenkomst en daarmee deze belastingplichtigen nog toegang te geven tot het overgangsrecht voor de KEW. Het vorenstaande is van overeenkomstige toepassing op vergelijkbare spaarrekeningen en beleggingsrechten.

3.3.7. NIEUW Artikel 10bis.3 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.3 Belastbare inkomsten uit eigen woning

Onder de belastbare inkomsten uit eigen woning, bedoeld in artikel 3.110, worden mede begrepen het voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning, het voordeel uit spaarrekening eigen woning en het voordeel uit beleggingsrecht eigen woning.

Memorie van Toelichting:

In het voorgestelde artikel 10bis.3 van de Wet IB 2001 is opgenomen dat voor de belastingplichtige met een bestaande kapitaalverzekering eigen woning, beleggingsrecht eigen woning of spaarrekening eigen woning tot de belastbare inkomsten uit eigen woning in de zin van artikel 3.110 van de Wet IB 2001 mede behoren

het voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning, het voordeel uit spaarrekening eigen woning en het voordeel uit beleggingsrecht eigen woning . Dat is nodig in verband met de voorgestelde aanpassing van genoemd artikel 3.110 aan het nieuwe systeem voor de fiscale behandeling van de eigen woning.

3.3.8. NIEUW Artikel 10bis.4 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.4 Voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning

1. Het voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning is de rente die is begrepen in een kapitaalsuitkering uit levensverzekering die dient ter aflossing van de eigenwoningschuld.
 2. Van een kapitaalverzekering eigen woning is sprake zolang de verzekeringnemer of zijn partner een eigen woning heeft en:
 - a. in de overeenkomst is bepaald dat de begunstigde de uitkering zal aanwenden ter aflossing van de eigenwoningschuld;
 - b. in de overeenkomst is bepaald dat ten minste 15 jaar, of tot het overlijden van de verzekerde, jaarlijks premies ter zake van de verzekering worden voldaan waarbij de hoogste premie niet meer bedraagt dan het tienvoud van de laagste premie;
 - c. de verzekering recht geeft op een eenmalige kapitaalsuitkering bij leven of overlijden;
 - d. de premies voor de verzekering verschuldigd zijn aan een levensverzekerder als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht.
 3. Een kapitaalverzekering eigen woning wordt geacht geheel tot uitkering te zijn gekomen bij de verzekeringnemer of, in geval van onherroepelijke begunstiging, bij de begunstigde, indien:
 - a. de verzekering niet meer voldoet aan de voorwaarden van het tweede lid;
 - b. de verzekering wordt afgekocht, behoudens voor zover sprake is van omzetting als bedoeld in artikel 10bis.8;
 - c. de verzekering wordt vervreemd, behoudens voor zover de verzekering in het kader van het aangaan of beëindigen van een partnerschap wordt omgezet in een of meer andere soortgelijke verzekeringen voor een of beide partners of voormalige partners;
 - d. de verzekering wordt ingebracht in het vermogen van een onderneming;
 - e. de verzekering gedeeltelijk tot uitkering komt dan wel, indien de verzekering recht geeft op eenmalige uitkeringen bij leven of overlijden van meer dan een verzekerde, per verzekerde gedeeltelijk tot uitkering komt;
 - f. niet jaarlijks premies ter zake van de verzekering worden voldaan als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, dan wel de hoogste premie meer bedraagt dan het tienvoud van de laagste premie;
 - g. de verzekering een looptijd van 30 jaar heeft overschreden, of
 - h. het overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31 december 2012 na 31 december 2012 wordt verhoogd, of bij het ontbreken van een gegarandeerd kapitaal, het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag na 31 december 2012 wordt verhoogd of de looptijd na 31 december 2012 wordt verlengd.
- De hoogte van de uitkering wordt voor de toepassing van de eerste volzin gesteld op de waarde in het economische verkeer van de verzekering.
4. Indien de verzekeringnemer of, in geval van een onherroepelijke begunstiging, de begunstigde anders dan door overlijden ophoudt binnenlands belastingplichtig te zijn, wordt de kapitaalverzekering eigen woning geacht op het onmiddellijk daaraan voorafgaande tijdstip tot uitkering te zijn gekomen bij de verzekeringnemer of, in geval van een onherroepelijke begunstiging, bij de begunstigde en de hoogte van de uitkering gesteld op de waarde in het economische verkeer van de verzekering. Onder ophouden binnenlands belastingplichtig te zijn wordt mede verstaan de situatie waarin de verzekeringnemer, onderscheidenlijk de begunstigde, voor de

toepassing van de Belastingregeling voor het Koninkrijk, de Belastingregeling voor het land Nederland of een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting wordt geacht geen inwoner van Nederland meer te zijn.

5. Indien bij de belastingplichtige ingevolge het vierde lid een uitkering in aanmerking is genomen ter zake waarvan een conserverende aanslag is opgelegd en de belastingplichtige weer binnenlands belastingplichtig is en in de tussentijd:

a. zich niet een omstandigheid heeft voorgedaan waardoor de woning is opgehouden een eigen woning te zijn in de zin van artikel 3.111;

b. de belastingplichtige niet een voordeel heeft genoten als bedoeld in het eerste lid; en

c. zich niet een omstandigheid heeft voorgedaan als bedoeld in het derde lid;

wordt op diens verzoek het geconserveerde inkomen van het jaar waarin de uitkering in aanmerking is genomen, verlaagd met de waarde van die uitkering voor zover deze waarde tot het geconserveerde inkomen is gerekend.

De inspecteur vermindert dienovereenkomstig de conserverende aanslag bij voor bezwaar vatbare beschikking.

Rechtsmiddelen tegen deze beschikking kunnen uitsluitend betrekking hebben op de grootte van de vermindering.

6. De rente begrepen in een uitkering uit een kapitaalverzekering eigen woning wordt gesteld op het bedrag waarmee de uitkering overtreft wat ter zake van de verzekering aan premies is voldaan.

7. Onder premies ter zake van een kapitaalverzekering eigen woning worden mede begrepen:

a. bij een uitkering bij leven: premies voor bij dezelfde overeenkomst verzekerde uitkeringen bij overlijden of uitkeringen of vrijstelling van premiebetaling bij invaliditeit, voor zover die uitkeringen gezamenlijk niet meer bedragen dan driemaal het verzekerde kapitaal bij leven;

b. bij een uitkering bij overlijden: premies voor bij dezelfde overeenkomst verzekerde uitkeringen bij leven, uitkeringen of vrijstelling van premiebetaling bij invaliditeit of uitkeringen bij overlijden ten gevolge van een ongeval, voor zover die uitkeringen gezamenlijk niet meer bedragen dan driemaal het verzekerde kapitaal bij overlijden.

8. Indien een kapitaalverzekering eigen woning is voortgekomen uit een levensverzekering die na 14 september 1999 tot stand gekomen is en die geen kapitaalverzekering eigen woning was, wordt op het moment dat wordt voldaan aan de voorwaarden voor een kapitaalverzekering eigen woning, indien dat uiterlijk op 31 december 2012 het geval is, mede als premie ter zake van de kapitaalverzekering eigen woning aangemerkt de waarde in het economische verkeer van de oude polis verminderd met de daarop gestorte premies (overschot). Voor de beoordeling van de voorwaarde of de hoogste en de laagste premie blijft binnen de in het tweede lid, onderdeel b, bedoelde bandbreedte, blijft het overschot buiten aanmerking.

9. De keuze, bedoeld in artikel 2.5, geldt niet voor de toepassing van het vierde lid.

10. Als te conserveren inkomen als bedoeld in artikel 2.8, worden mede aangemerkt de positieve inkomensbestanddelen die in aanmerking zijn genomen op grond van het vierde lid.

11. In afwijking van het bepaalde in artikel 3.146, wordt de in het derde en vierde lid bedoelde waarde in het economische verkeer van de kapitaalverzekering eigen woning geacht te zijn genoten op het tijdstip van de fictieve uitkering.

Memorie van Toelichting:

De tekst van het voorgestelde artikel 10bis.4 van de Wet IB 2001 is ontleend aan het huidige artikel 3.116 van de Wet IB 2001. De tekst van het huidige artikel 3.116 van de Wet IB 2001 blijft daarmee van toepassing voor de belastingplichtige die onder het overgangsrecht valt. Er is een aantal wijzigingen opgenomen in het voorgestelde artikel 10bis.4 van de Wet IB 2001 ten opzichte van de tekst van het huidige artikel 3.116 van de Wet IB 2001. Ten eerste wordt het huidige overgangsrecht voor levensverzekeringen die na 14 september 1999 tot stand zijn gekomen en geen kapitaalverzekering eigen

woning was (het huidige artikel 3.116, achtste lid, van de Wet IB 2001) beëindigd. Deze verzekeringen kunnen onder de huidige regeling indien op enig moment alsnog aan de voorwaarden voor een kapitaalverzekering eigen woning wordt voldaan, alsnog worden aangemerkt als kapitaalverzekering eigen woning. In het voorgestelde artikel 10bis.4, achtste lid, van de Wet IB 2001 is opgenomen dat dit uitsluitend geldt voor verzekeringen die uiterlijk op 31 december 2012 aan de voorwaarden voldoen. Het is onder het nieuwe regime voor fiscale behandeling van de eigen woning immers in beginsel niet meer mogelijk om een nieuwe kapitaalverzekering eigen woning aan te gaan als die er niet was op 31 december 2012. Ten tweede zijn drie leden toegevoegd die verband houden met de voorgestelde aanpassing van de artikelen 2.5, tweede lid, 2.8, tweede lid, en 3.146, vierde lid, van de Wet IB 2001 aan het nieuwe systeem voor de fiscale behandeling van de eigen woning.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging (Onderdeel d):

De in de Tweede nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **groen**.

Met de in dit onderdeel opgenomen wijziging wordt een onderdeel h aan het voorgestelde artikel 10bis.4, derde lid, van de Wet IB 2001 toegevoegd. In genoemd derde lid is geregeld in welke gevallen een kapitaalverzekering eigen woning wordt geacht geheel tot uitkering te zijn gekomen. Door de toevoeging van onderdeel h wordt aan de aldaar reeds opgenomen gevallen toegevoegd het geval dat wordt gehandeld in strijd met de voor het van toepassing zijn van het overgangsrecht geldende voorwaarden. De kapitaalverzekering wordt hierdoor onder meer geacht geheel tot uitkering te zijn gekomen indien sprake is van een gegarandeerd kapitaal en dat kapitaal na 31 december 2012 wordt verhoogd. Indien een gegarandeerd kapitaal ontbreekt wordt de kapitaalverzekering geacht tot uitkering te zijn gekomen indien het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag na 31 december 2012 is verhoogd of de looptijd na 31 december 2012 is verlengd.

3.3.9. NIEUW Artikel 10bis.5 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.5 Voordeel uit spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning

1. Het voordeel uit spaarrekening eigen woning is het rendement dat op het tijdstip van deblokking is begrepen in het tegoed van een spaarrekening eigen woning. Het voordeel uit beleggingsrecht eigen woning is het rendement dat op het tijdstip van deblokking is begrepen in de waarde van een beleggingsrecht eigen woning.
2. Van een spaarrekening eigen woning is sprake indien het betreft een rekening bij een bank waarbij de volgende voorwaarden in acht worden genomen:
 - a. **de rekeninghouder of zijn partner** heeft een eigen woning met een eigenwoningschuld;
 - b. de rekening is geblokkeerd en wordt slechts eenmalig gedeblokkeerd ter aflossing van de eigenwoningschuld;
 - c. ten minste 15 jaar, of tot het overlijden van de rekeninghouder of zijn partner, wordt jaarlijks een bedrag naar de rekening overgemaakt waarbij het hoogste totaal van in een jaar naar de rekening overgemaakte bedragen niet meer bedraagt dan het tienvoud van het laagste totaal van in een jaar overgemaakte bedragen; ingeval een spaarrekening met ingang van enig tijdstip wordt aangeduid als spaarrekening eigen woning wordt het op dat tijdstip aanwezige tegoed aangemerkt als eerste overmaking;
 - d. de op de rekening genoten inkomsten worden bijgeboekt op de rekening; bij deblokking in de loop van het tijdvak waarover inkomsten worden genoten, vindt eerst nog bijboeking van die inkomsten plaats voordat tot deblokking wordt overgegaan;

e. de bank is een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van bank mag uitoefenen.

3. Van een beleggingsrecht eigen woning is sprake indien het betreft bij een beheerder van een beleggingsinstelling aangehouden rechten van deelneming in die instelling waarbij de volgende voorwaarden in acht worden genomen:

- a. de eigenaar van het beleggingsrecht of zijn partner heeft een eigen woning met een eigenwoningschuld;
- b. het beleggingsrecht is geblokkeerd en wordt slechts eenmalig gedeblokkeerd ter aflossing van de eigenwoningschuld;
- c. ten minste 15 jaar, of tot het overlijden van de eigenaar van het beleggingsrecht of zijn partner, wordt jaarlijks een bedrag naar de beheerder overgemaakt ter verkrijging van rechten van deelneming waarbij het hoogste totaal van in een jaar naar de beheerder overgemaakte bedragen niet meer bedraagt dan het tienvoud van het laagste totaal van in een jaar overgemaakte bedragen; ingeval een beleggingsrecht met ingang van enig tijdstip wordt aangeduid als beleggingsrecht eigen woning wordt de waarde in het economische verkeer van het recht op dat tijdstip aangemerkt als eerste overmaking;
- d. het met het beleggingsrecht behaalde rendement wordt aangewend ter verkrijging van rechten van deelneming die tot het beleggingsrecht gaan behoren;
- e. de beheerder is een financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van beleggingsinstelling mag uitoefenen.

4. Een spaarrekening eigen woning of een beleggingsrecht eigen woning wordt geacht geheel te zijn gedeblokkeerd indien:

- a. op enig tijdstip de spaarrekening, onderscheidenlijk het beleggingsrecht, niet meer voldoet aan de voorwaarden van het tweede lid, onderscheidenlijk van het derde lid;
- b. de spaarrekening, onderscheidenlijk het beleggingsrecht, wordt vervreemd of verdeeld, behoudens voor zover sprake is van vervreemding of verdeling in het kader van het aangaan of beëindigen van een partnerschap en de spaarrekening, onderscheidenlijk het beleggingsrecht, wordt gecontinueerd als een spaarrekening eigen woning, onderscheidenlijk beleggingsrecht eigen woning;
- c. de spaarrekening, onderscheidenlijk het beleggingsrecht, wordt ingebracht in het vermogen van een onderneming;
- d. de spaarrekening, onderscheidenlijk het beleggingsrecht, gedeeltelijk wordt gedeblokkeerd;
- e. 30 jaren zijn verstreken na de eerste overmaking op de spaarrekening, onderscheidenlijk na de eerste overmaking naar de beheerder van de beleggingsinstelling;
- f. de rekeninghouder van de spaarrekening, onderscheidenlijk de eigenaar van het beleggingsrecht, komt te overlijden; in dat geval wordt de deblokkering geacht te hebben plaatsgevonden op het onmiddellijk daaraan voorafgaande tijdstip; er wordt geen deblokkering verondersteld bij een continuering als bedoeld in onderdeel b. of

g. het overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31 december 2012 na 31 december 2012 wordt verhoogd, of bij het ontbreken van een gegarandeerd kapitaal, het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag na 31 december 2012 wordt verhoogd of de looptijd na 31 december 2012 wordt verlengd.

5. Artikel 10bis.4, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing. Daarbij wordt gelezen voor:

- a. verzekeringnemer: rekeninghouder van een spaarrekening eigen woning, onderscheidenlijk eigenaar van een beleggingsrecht eigen woning;
- b. kapitaalverzekering eigen woning: spaarrekening eigen woning, onderscheidenlijk beleggingsrecht eigen woning;
- c. tot uitkering te zijn gekomen: te zijn gedeblokkeerd.

6. Het rendement begrepen in een tegoed van een spaarrekening eigen woning wordt gesteld op het bedrag waarmee het tegoed de naar de spaarrekening overgemaakte bedragen overtreft. Het rendement begrepen in de waarde van een beleggingsrecht eigen woning wordt gesteld op het bedrag waarmee de waarde van het recht de naar de beheerder overgemaakte bedragen overtreft.
7. In afwijking van het bepaalde in artikel 3.146, is ingeval het vierde of vijfde lid toepassing vindt, het tijdstip waarop geacht wordt deblokking te hebben plaatsgevonden het tijdstip van genieten van het voordeel uit spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning.
8. In afwijking van artikel 9.2, eerste lid, wordt dividendbelasting niet als voorheffing in aanmerking genomen indien de dividendbelasting is ingehouden op de opbrengst die deel uitmaakt van een spaarrekening eigen woning of een beleggingsrecht eigen woning.
9. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld voor de toepassing van dit artikel.

Memorie van Toelichting:

De tekst van het voorgestelde artikel 10bis.5 van de Wet IB 2001 is ontleend aan het huidige artikel 3.116a van de Wet IB 2001. De tekst van het huidige artikel 3.116a van de Wet IB 2001 blijft daarmee van toepassing voor de belastingplichtige die onder het overgangsrecht valt. Er zijn twee leden ingevoegd die verband houden met de voorgestelde aanpassing van de artikelen 3.146, vijfde lid en 9.2, vijfde lid, van de Wet IB 2001.

Onderdeelsgewijze toelichting bij (eerste) nota van wijziging (Onderdeel 1, onder c):

De in de nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **donkergrijs**.

Met deze aanpassing van artikel 10bis.5, tweede lid, onderdeel a, en derde lid, onderdeel a, van de Wet IB 2001 wordt een tijdens de behandeling van het inmiddels tot wet verheven wetsvoorstel van de leden Depla en Blok houdende wijziging van de Wet inkomstenbelasting 2001 en van enige andere wetten inzake fiscale facilitering banksparen ten behoeve van pensioenopbouw of aflossing eigenwoningschuld, door de indieners toegezegde aanpassing gedaan (TK 30.432, nr. C). In het bij het ten gevolge van dat wetsvoorstel ingevoerde artikel 3.116a van de Wet IB 2001, waarin de bepalingen inzake het voordeel uit SEW en beleggingsrecht eigen woning (BEW) is opgenomen, is een niet beoogd verschil ontstaan met de bepalingen inzake het in het huidige artikel 3.116 van de Wet IB 2001 opgenomen voordeel uit KEW. Dat betreft de omstandigheid dat de SEW en BEW – anders dan de KEW – niet kunnen worden afgesloten door een belastingplichtige als de woning wel een eigen woning is voor diens partner, maar niet voor de belastingplichtige zelf. Dit niet beoogde verschil wordt met de onderhavige wijziging weggenomen. Dit wordt bereikt door aan artikel 10bis.5 van de Wet IB 2001, waarin de voor het overgangsrecht met het huidige artikel 3.116a van de Wet IB 2001 overeenkomende bepalingen zijn opgenomen, toe te voegen dat ook sprake kan zijn van een SEW of BEW indien het de eigen woning van de partner van de rekeninghouder (de wijziging onder 1), onderscheidenlijk de partner van de eigenaar van het beleggingsrecht (de wijziging onder 2) betreft.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging (Onderdeel e):

De in de Tweede nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **groen**.

Met de in dit onderdeel opgenomen wijziging wordt een onderdeel g aan het voorgestelde artikel 10bis.5, vierde lid, van de Wet IB 2001 toegevoegd. In genoemd vierde lid is geregeld in welke gevallen een beleggingsrecht eigen woning en een spaarrekening eigen woning worden geacht geheel tot uitkering te zijn gekomen. Door de toevoeging van onderdeel g wordt aan de aldaar reeds opgenomen gevallen toegevoegd het geval dat wordt gehandeld in strijd met de voor het van toepassing zijn van het overgangsrecht geldende voorwaarden. Deze voorwaarden zijn hetzelfde als voor de kapitaalverzekering eigen woning.

3.3.10. NIEUW Artikel 10bis.6 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.6 Vrijstelling kapitaalverzekering eigen woning

1. Tot het voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning behoort niet de rente begrepen in de uitkering uit een kapitaalverzekering eigen woning voor zover de uitkering niet meer bedraagt dan € 154 000 indien:

- a. de uitkering heeft gediend als aflossing van de eigenwoningschuld;
- b. ter zake van de verzekering ten minste 20 jaar, of, indien de verzekering tot uitkering komt door eerder overlijden, tot het overlijden, jaarlijks premies zijn voldaan en
- c. de hoogste premie niet meer heeft bedragen dan het tienvoud van de laagste.

In afwijking in zoverre van de eerste volzin, aanhef en onderdeel b, wordt de rente die is begrepen in de uitkering uit een kapitaalverzekering eigen woning, voor zover deze uitkering niet meer bedraagt dan € 34 900, niet als voordeel uit kapitaalverzekering aangemerkt indien ter zake van de verzekering ten minste 15 jaar jaarlijks premies zijn voldaan.

2. De in het eerste lid, onderdelen a en b, genoemde voorwaarden gelden niet indien:

- a. de verzekeringnemer of zijn partner geen eigen woning meer ter beschikking staat en ter zake daarvan de verzekering tot uitkering is gekomen of wordt geacht tot uitkering te zijn gekomen of
- b. de verzekering wordt geacht tot uitkering te zijn gekomen door het ophouden binnenlands belastingplichtig te zijn als bedoeld in artikel 10bis.4, vierde lid.

3. De bedragen bepaald op grond van het eerste lid worden verminderd met het bedrag aan uitkering uit een kapitaalverzekering dat eerder ten aanzien van de belastingplichtige voor de toepassing van het eerste lid in aanmerking is genomen, alsmede met het tegoed van een spaarrekening eigen woning dat eerder ten aanzien van de belastingplichtige voor de toepassing van de vrijstelling van artikel 10bis.7 in aanmerking is genomen en met de waarde van een beleggingsrecht eigen woning dat eerder ten aanzien van de belastingplichtige voor de toepassing van de vrijstelling van genoemd artikel in aanmerking is genomen.

4. Indien op het tijdstip van de uitkering het bedrag van de eigenwoningschuld lager is dan het op grond van het eerste en het derde lid bepaalde bedrag, wordt het in het eerste lid, in verbinding met het derde lid, bepaalde bedrag vervangen door het bedrag van de eigenwoningschuld.

5. Indien de belastingplichtige een levensverzekering heeft die ten aanzien van hem tot enig moment heeft voldaan aan de voorwaarden voor een kapitaalverzekering eigen woning en ter zake van die verzekering binnen drie jaren na dat moment wederom wordt voldaan aan de voorwaarden voor een kapitaalverzekering eigen woning, **worden de in het eerste lid genoemde bedragen verhoogd** met een bedrag gelijk aan de in het derde lid bedoelde vermindering wegens de eerdere toepassing van het eerste lid op deze verzekering. De rente begrepen in de in de eerste volzin bedoelde verhoging, komt in mindering op het overschot, bedoeld in artikel 10bis.4, achtste lid.

6. Indien bij de belastingplichtige ingevolge artikel 10bis.4, vierde lid, een uitkering uit een kapitaalverzekering eigen woning in aanmerking is genomen en de belastingplichtige weer binnenlands belastingplichtig is en:

- a. zich niet een omstandigheid heeft voorgedaan waardoor de woning is opgehouden een eigen woning te zijn in de zin van artikel 3.111;
- b. de belastingplichtige ter zake van die kapitaalverzekering eigen woning niet een voordeel heeft genoten als bedoeld in artikel 10bis.4, eerste lid; en
- c. ter zake van die kapitaalverzekering zich niet een omstandigheid heeft voorgedaan als bedoeld in artikel 10bis.4, derde lid;

worden de in het eerste lid genoemde bedragen verhoogd met een bedrag gelijk aan de in het derde lid bedoelde vermindering wegens de eerdere toepassing van het eerste lid op die kapitaalverzekering.

7. Indien één of meer kapitaalverzekeringen eigen woning tot uitkering komen door het overlijden van de partner wordt het op grond van de voorgaande leden vast te stellen bedrag ten behoeve van de langstlevende partner verhoogd met het bedrag dat de overleden partner ter zake van deze kapitaalverzekeringen op grond van de voorgaande leden nog in aanmerking had kunnen nemen onmiddellijk voorafgaande aan zijn overlijden. Deze verhoging kan niet groter zijn dan het totale bedrag dat uit levensverzekering wordt uitgekeerd ten gevolge van het overlijden van de partner.

8. Indien één of meer kapitaalverzekeringen eigen woning tot uitkering komen door het overlijden van een persoon die geen partner is van de begunstigde, geldt voor de begunstigde ten aanzien van deze verzekeringen in plaats van het op grond van de voorgaande leden vast te stellen bedrag het bedrag dat de overleden persoon ter zake van deze kapitaalverzekeringen op grond van de voorgaande leden nog in aanmerking had kunnen nemen onmiddellijk voorafgaande aan zijn overlijden. Indien verschillende begunstigden een uitkering als bedoeld in de eerste volzin ontvangen, geldt voor de begunstigde onverkort hetgeen daar is bepaald met dien verstande dat het daar bedoelde bedrag dat de overleden persoon nog in aanmerking had kunnen nemen naar rato van de uitkeringen aan onderscheiden begunstigden in aanmerking wordt genomen.

Memorie van Toelichting:

De tekst van het voorgestelde artikel 10bis.6 van de Wet IB 2001 is ontleend aan het huidige artikel 3.118 van de Wet IB 2001. De tekst van het huidige artikel 3.118 van de Wet IB 2001 blijft daarmee van toepassing voor de belastingplichtige die onder het overgangsrecht valt.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging (Onderdeel f):

De in de Tweede nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **groen**.

De in dit onderdeel opgenomen wijziging van het voorgestelde artikel 10bis.6, vijfde en zesde lid, van de Wet IB 2001 betreft een technische wijziging. In genoemde leden zou anders verwezen worden naar het bedrag, bedoeld in het eerste lid van genoemd artikel, terwijl in dat eerste lid twee bedragen worden genoemd. Bedoeld is dan ook om in genoemd vijfde en zesde lid te verwijzen naar beide bedragen die worden genoemd in het eerste lid van genoemd artikel 10bis.6. Met deze wijziging wordt dit hersteld en is derhalve geen inhoudelijke wijziging beoogd.

3.3.11. NIEUW Artikel 10bis.7 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.7 Vrijstelling spaarrekening eigen woning en vrijstelling beleggingsrecht eigen woning

Met betrekking tot het voordeel uit spaarrekening eigen woning, onderscheidenlijk het voordeel uit beleggingsrecht eigen woning, geldt een vrijstelling waarvan de omvang wordt berekend met overeenkomstige toepassing van artikel 10bis.6, met dien verstande dat het zevende en achtste lid van dat artikel slechts toepassing vinden bij een continuering als bedoeld in artikel 10bis.5, vierde lid, onderdeel f. Daarbij is artikel 10bis.5, vijfde lid, tweede volzin, van toepassing en wordt voorts voor premies gelezen: naar een spaarrekening eigen woning overgemaakte bedragen, onderscheidenlijk naar een beheerder van een beleggingsrecht overgemaakte bedragen.

Memorie van Toelichting:

De tekst van de voorgestelde artikelen 10bis.7 en 10bis.8 van de Wet IB 2001 is nagenoeg ongewijzigd overgenomen uit de huidige artikelen 3.118a en 3.119 van de Wet IB 2001. De tekst van de laatstgenoemde artikelen blijft daarmee in zoverre van toepassing voor de belastingplichtige die onder het overgangsrecht valt. In het eerste lid van genoemd artikel 10bis.8 is een extra voorwaarde opgenomen voor de onder het overgangsrecht vallende kapitaalverzekeringen, spaarrekeningen en beleggingsrechten eigen woning. Deze kunnen zonder fiscale gevolgen worden omgezet in een ander soortgelijk product, voor zover het verzekerde bedrag van de bestaande kapitaalverzekering niet wordt verhoogd, onderscheidenlijk voor zover het volgens de overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 naar de rekening of het naar de beheerder over te maken bedrag niet wordt verhoogd.

3.3.12. NIEUW Artikel 10bis.8 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.8 Omzetting kapitaalverzekering eigen woning, spaarrekening eigen woning of beleggingsrecht eigen woning

1. Voor zover een kapitaalverzekering eigen woning, een spaarrekening eigen woning of een beleggingsrecht eigen woning wordt omgezet in een andere soortgelijke verzekering, een andere soortgelijke spaarrekening of een ander soortgelijk beleggingsrecht, en indien het overeengekomen gegarandeerde kapitaal op 31 december 2012, of bij het ontbreken daarvan, het op grond van de betreffende overeenkomst zoals die luidde op 31 december 2012 te betalen bedrag, nadien niet is verhoogd en de looptijd na 31 december 2012 niet is verlengd, wordt de laatstgenoemde verzekering, de laatstgenoemde spaarrekening, onderscheidenlijk het laatstgenoemde beleggingsrecht, voor de toepassing van dit hoofdstuk geacht een voortzetting te zijn van de eerstgenoemde verzekering, de eerstgenoemde spaarrekening, onderscheidenlijk het eerstgenoemde beleggingsrecht.
2. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld voor de toepassing van dit artikel.

Memorie van Toelichting:

Zie de tekst in paragraaf 3.3.11.

Onderdeelsgewijze toelichting bij (eerste) nota van wijziging (Onderdeel 1, onder d):

De in de nota van wijziging voorgestelde wijzigingen zijn in de teksten gemarkeerd met **donkergrijs**.

De in dit onderdeel opgenomen wijziging van artikel 10bis.8, eerste lid, van de Wet IB 2001 betreft een technische aanpassing die is voortgekomen uit overleg met banken en verzekeraars over de betreffende bepaling. In de bij het wetsontwerp voorgestelde tekst komt de bedoeling van de bepaling onvoldoende tot uitdrukking. De toelichting bij deze wijziging is opgenomen in onderdeel 1, onder b.

3.3.13. NIEUW Artikel 10bis.11 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.11 Aftrekbare kosten na eerder gebruik vrijstelling kapitaalverzekering, spaarrekening of beleggingsrecht eigen woning

1. De tot de bestaande eigenwoningschuld behorende schulden worden slechts in aanmerking genomen tot ten hoogste het bedrag dat is aangewend voor de verwerving van de eigen woning verminderd met het gedeelte van het bedrag van de uitkeringen uit kapitaalverzekeringen eigen woning ter zake waarvan de daarin begrepen rente eerder op grond van artikel 3.118, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, of artikel 10bis.6 niet als voordeel uit kapitaalverzekering eigen woning is aangemerkt.
2. Indien de belastingplichtige een eigen woning verwerft en ter zake van een kapitaalverzekering eigen woning in een van de drie daaraan voorafgaande jaren artikel 3.118, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, of artikel 10bis.6 toepassing heeft gevonden en deze verzekering bij de verwerving een kapitaalverzekering eigen woning wordt, wordt vanaf dat tijdstip voor de toepassing van het eerste lid artikel 3.118, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, onderscheidenlijk artikel 10bis.6, geacht geen toepassing te hebben gevonden.
3. Indien bij de belastingplichtige op grond van artikel 10bis.4, vierde lid, een uitkering uit een kapitaalverzekering eigen woning in aanmerking is genomen, en zolang:
 - a. zich niet een omstandigheid voordoet waardoor de woning ophoudt een eigen woning te zijn in de zin van artikel 3.111;
 - b. de belastingplichtige ter zake van die kapitaalverzekering eigen woning niet een voordeel geniet als bedoeld in artikel 10bis.4, eerste lid; en
 - c. ter zake van die kapitaalverzekering eigen woning zich niet een omstandigheid voordoet als bedoeld in artikel 10bis.4, derde lid;wordt voor de toepassing van het eerste lid de uitkering uit die kapitaalverzekering eigen woning op grond van artikel 10bis.4, vierde lid, genegeerd.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing bij een spaarrekening eigen woning en een beleggingsrecht eigen woning. Ter zake kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld.

Memorie van Toelichting:

De tekst van het voorgestelde artikel 10bis.11 van de Wet IB 2001 is ontleend aan het huidige artikel 3.122 van de Wet IB 2001. Deze tekst is in beginsel ongewijzigd overgenomen, met dien verstande dat uiteraard wel tot uitdrukking is gebracht dat deze uitsluitend geldt voor tot de bestaande eigenwoningschuld behorende schulden.

3.3.14. NIEUW Artikel 10bis.12 (Art. I, ond. U)

Artikel 10bis.12 Indexatie

Bij het begin van het kalenderjaar worden de in artikel 10bis.6, eerste lid, vermelde bedragen bij ministeriële regeling gewijzigd in andere bedragen. Deze bedragen worden berekend door de te wijzigen bedragen te vermenigvuldigen met de tabelcorrectiefactor, bedoeld in artikel 10.2, en vervolgens de nodig geachte afronding

aan te brengen. Indien in het voorafgaande kalenderjaar een dergelijke afronding is toegepast, kan bij wijziging worden uitgegaan van de niet-afgeronde bedragen.

Memorie van Toelichting:

Het voorgestelde artikel 10bis.12 van de Wet IB 2001 bevat de jaarlijkse indexatie, zoals opgenomen in het huidige artikel 10.1 van de Wet IB2001, van de tot 31 december 2012 in artikel 3.118, eerste lid, van de Wet IB 2001 opgenomen, maar vanaf 1 januari 2013 in artikel 10bis.6 van de Wet IB 2001 op te nemen bedragen. Dit houdt verband met het vervallen van artikel 3.118 van de Wet IB 2001 en het als overgangsrecht op nemen van een vergelijkbare bepaling in artikel 10bis.6 van de Wet IB 2001.

3.3.15. WIJZIGING opschrift hoofdstuk 10A (Art. II, ond. V)

In het opschrift van hoofdstuk 10A wordt «Overgangsrecht» vervangen door:

Overig overgangsrecht.

Memorie van Toelichting:

Het opschrift van hoofdstuk 10A van de Wet IB 2001 wordt gewijzigd in «Overig overgangsrecht ten gevolge van wijzigingswetten». Het aan hoofdstuk 10A voorafgaande hoofdstuk 10bis van de Wet IB 2001 bevat het overgangsrecht ten gevolge van het onderhavige wetsvoorstel. Hoofdstuk 10A bevat dan het overige overgangsrecht.

3.4. Wetteksten en toelichting; Wet IB 2001 per 1-1-2044

3.4.1. VERVAL hoofdstuk 10bis (Art. II, ond. A)

De Wet inkomstenbelasting 2001 wordt met ingang van 1 januari 2044 als volgt gewijzigd:

Hoofdstuk 10bis vervalt.

Memorie van Toelichting:

Op grond van artikel II, onderdeel A, vervalt hoofdstuk 10bis van de Wet IB 2001 met ingang van 1 januari 2044. De eerbiedigende werking voor bestaande gevallen bedraagt 30 jaar. Op grond van het voorgestelde artikel 10bis.1, tweede lid, van de Wet IB 2001 kan een in 2013 afgesloten lening, onder de daar beschreven voorwaarden, nog worden aangemerkt als bestaande eigenwoningschuld en op grond van de analoge bepaling in artikel 10bis.2 van de Wet IB 2001 geldt het zelfde voor een in 2013 overeengekomen kapitaalverzekering eigen woning, een in 2013 geopende spaarrekening eigen woning en een in 2013 aangehouden beleggingsrecht eigen woning. Gegeven de eerbiedigende werking van 30 jaar kunnen daarom de bepalingen waarin dit overgangsrecht is opgenomen per 1 januari 2044 vervallen. Op grond van artikel II, onderdeel B, zal na het vervallen van hoofdstuk 10bis, waarin het overgangsrecht ten gevolge van Wet herziening fiscale behandeling eigen woning is opgenomen, het opschrift van hoofdstuk 10A weer komen te luiden zoals het thans luidt «Overgangsrecht ten gevolge van wijzigingswetten».

3.4.2. WIJZIGING opschrift hoofdstuk 10A (Art. II, ond. B)

In het opschrift van hoofdstuk 10A wordt «Overig overgangsrecht» vervangen door: Overgangsrecht.

Memorie van Toelichting:

Zie de tekst in paragraaf 3.4.1.

3.5. Wetteksten en toelichting; Invoeringswet Wet IB 2001 per 1-1-2013

3.5.1. In onderdeel AM, tweede lid (Art. III, ond. C)

wordt «als bedoeld in artikel 3.116 van de Wet inkomstenbelasting 2001» vervangen door:

als bedoeld in artikel 3.116 van de Wet inkomstenbelasting 2001, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, of artikel 10bis.4 van die wet.

Memorie van Toelichting:

Artikel III bevat uitsluitend gewijzigde verwijzingen door vernummering van artikelen waarnaar verwezen wordt in onderdelen van artikel I van hoofdstuk 2 van de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001.

3.5.2. Onderdeel AO (Art. III, ond. D)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «artikel 3 118» vervangen door: artikel 10bis.6.
2. In het tweede lid, onderdeel a, wordt «artikel 3.122, eerste lid» vervangen door: artikel 10bis.11, eerste lid.
3. In het tweede lid, onderdeel b, wordt «artikel 3.116, tweede lid, onderdeel b» vervangen door: artikel 10bis.4, tweede lid, onderdeel b.
4. In het tweede lid, onderdeel c, wordt «artikel 3.118, eerste lid, onderdeel c» vervangen door: artikel 10bis.6, eerste lid, onderdeel c.
5. In het derde lid wordt «artikel 3.116» vervangen door: artikel 10bis.4.

Memorie van Toelichting:

Zie de tekst in paragraaf 3.5.1.

3.5.3. Onderdeel AP (Art. III, ond. E)

wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «de in artikel 3 118, eerste en zevende lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 2001» vervangen door: de in artikel 10bis.6, eerste en zevende lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001.
2. In het derde en vierde lid wordt «op grond van artikel 3.118 van de Wet inkomstenbelasting 2001» vervangen door: op grond van artikel 10bis.6 van de Wet inkomstenbelasting 2001.

3. In het vijfde lid wordt «artikel 3 118, vijfde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001» vervangen door «artikel 10bis.6 van de Wet inkomstenbelasting 2001». Voorts wordt «artikel 3 118, eerste lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001» vervangen door: artikel 10bis.6, eerste lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001.

Memorie van Toelichting:

Zie de tekst in paragraaf 3.5.1.

3.6. Inwerkingtreding (Art. X)

1. Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari 2013, met dien verstande dat artikel IX toepassing vindt voordat artikel III van het Belastingplan 2011 toepassing vindt.

2. Artikel I, onderdeel Ma, werkt terug tot en met 29 oktober 2012, waarbij artikel 3 120a, vierde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 in de periode van 29 oktober tot en met 31 december 2012 als volgt wordt gelezen: 4. Artikel 3 120, zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

4. Belastingplan 2012 en aanpassingen nadien (BP 2012; Stb. 2011, nr. 639)

4.1. Algemeen

Op 20 december 2011 is het wetsvoorstel Belastingplan 2012 aangenomen door de Eerste Kamer. Op 29 december 2011 werd de officiële wettekst in het Staatsblad geplaatst (Stb. 2011, nr. 639).

Het Belastingplan 2012, onderdeel van het fiscaal pakket Belastingplan 2012 c.a., bevat maatregelen voor 2012 en daarna. Een speerpunt van dat pakket was soliditeit van de belastingopbrengst. In dat kader bevat het Belastingplan 2012 onder andere een nieuwe renteregeling. Op grond daarvan wordt voortaan pas vanaf 1 juli volgend op het belastingjaar rente berekend. Hierdoor hebben 8 miljoen van de 10 miljoen belastingplichtigen voor de inkomstenbelasting niet langer te maken met rente. De nieuwe renteregeling treedt in werking per 1 januari 2013.

Een ander speerpunt van het fiscaal pakket Belastingplan 2012 c.a. is geweest vereenvoudiging. Een van de vereenvoudigingsmaatregelen is het vitaliteitspakket. Hiermee zijn vier regelingen verdwenen: de arbeidskorting voor ouderen, de doorwerkbonus, de spaarloonregeling en de levensloopregeling. Daarvoor in de plaats zou per 1 januari 2013 onder meer de vitaliteitsspaarregeling worden geïntroduceerd. In het Deelakkoord Begroting 2013 van 1 oktober 2012 (TK 33.410, nr. 12) is echter voorgesteld de vitaliteitsspaarregeling per 1 januari 2013 niet in te voeren. Dit voorstel is bekrachtigd in het Regeerakkoord VVD-PvdA van 29 oktober 2012 (TK 33.410, nr. 15) en uiteindelijk opgenomen in de Tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel 'Belastingplan 2013' (TK 33.402, nr. 15). Dat wetsvoorstel, inclusief de voorgestelde maatregelen in genoemde nota van wijziging, is op 20 november 2012 aangenomen door de Tweede Kamer. Het gewijzigde wetsvoorstel is op dezelfde dag naar de Eerste Kamer gestuurd (EK 33.402, nr. A). De plenaire behandeling van het wetsvoorstel door de Eerste Kamer is voorzien voor 17 en 18 december 2012.

4.2. Maatregelen; niet invoeren vitaliteitssparen en nieuwe renteregeling

4.2.1. Niet invoeren vitaliteitsspaarregeling

Op grond van het Belastingplan 2012 zou per 1 januari 2013 de vitaliteitsspaarregeling worden ingevoerd om het voor werknemers, IB-ondernemers en resultaatgenieters mogelijk te maken om fiscaal voordelig te sparen.

Op 1 oktober 2012 hebben de fractievoorzitters van de VVD en de PvdA voorstellen tot wijziging van de begroting voor 2013 aangeboden bij de Tweede Kamer. Het betreft het 'Deelakkoord Begroting 2013'. Één van de voorstellen in het Deelakkoord omvat het niet invoeren van het vitaliteitssparen per 1 januari 2013. Deze maatregel is een van de maatregelen ter dekking van het intrekken van het

wetsvoorstel 'Wet herziening fiscale behandeling woon-werkverkeer' en is bekrachtigd in het Regeerakkoord VVD-PvdA van 29 oktober 2012 en middels de Tweede nota van wijziging opgenomen in het wetsvoorstel 'Belastingplan 2013'. Deze nota van wijziging voorziet in de uitwerking van de fiscale maatregelen uit genoemd regeerakkoord, waarvan de beoogde inwerkingtreding is voorzien met ingang van 1 januari 2013.

Op grond van het in het Belastingplan 2012 opgenomen overgangsrecht voor de levensloopregeling zou de mogelijkheid bestaan om fiscaal geruisloos door te storten naar vitaliteitssparen. Met genoemde nota van wijziging komt ook die mogelijkheid te vervallen.

Als het wetsvoorstel 'Belastingplan 2013' wordt aangenomen door de Eerste Kamer is het niet invoeren van vitaliteitssparen per 1 januari 2013 een feit.

4.2.2. Nieuwe renteregeling in de AWR

Algemeen

Sinds de invoering in 1987 van de regelingen inzake het heffen en vergoeden van rente bij de belastingheffing zijn deze regelmatig onderwerp van discussie, ook in een niet zo ver verleden. In het Belastingplan 2010 is de aanvangsdatum voor het tijdvak waarover heffingsrente in rekening wordt gebracht, verplaatst van 1 juli van het belastingjaar naar 1 januari volgend op het belastingjaar. Dit naar aanleiding van een discussie bij het Belastingplan 2009. Daarnaast is het zogenoemde sparen bij de fiscus een regelmatig terugkerend punt van discussie. In het Regeer- en Gedoogakkoord is het voornemen van het kabinet opgenomen om de rente te differentiëren. De differentiatie zou een verschil van 1,5 procentpunt bedragen tussen de te vergoeden rente en de in rekening te brengen rente. Bij de behandeling van het Belastingplan 2011 is in de Tweede Kamer een debat ontstaan over de wenselijkheid van deze regeling. Daarop heeft het kabinet de toezegging gedaan om de differentiatie bij de berekening van rente nogmaals te onderzoeken. In de Fiscale agenda heeft het kabinet aangekondigd een alternatief te willen voorstellen dat meer aansluit bij de renteregeling zoals de Algemene wet bestuursrecht (Awb) deze heeft. Deze nieuwe renteregeling wordt hieronder uiteengezet.

Het kabinet introduceert een nieuwe renteregeling voor het heffen en vergoeden van rente die aansluit op de regeling verzuimrente van de Awb. Die verzuimrenteregeling gaat ervan uit dat een bestuursorgaan rente in rekening brengt indien de burger niet op tijd aan zijn betalingsverplichting jegens het bestuursorgaan voldoet. Anderzijds vergoedt het bestuursorgaan rente als het zelf niet op tijd aan zijn betalingsverplichting jegens de burger voldoet. De nieuwe fiscale renteregeling is geënt op deze spiegelbeeldige uitgangspunten maar is verder toegesneden op de systematiek van de belastingheffing. Ook voor de hoogte van het rentepercentage sluit het kabinet aan bij de Awb-verzuimrenteregeling, namelijk de wettelijke rente zoals deze geldt voor niet-handelstransacties. Het rentepercentage voor het heffen of vergoeden van rente blijft in de nieuwe regeling gelijk.

De nieuwe renteregeling heeft zowel een heffings- als een invorderingscomponent. De heffingscomponent van de regeling ziet op de periode tot aan de vaststelling van de

betalingsverplichting of het recht op teruggaaf bij een belastingaanslag. Deze component wordt voortaan belastingrente genoemd. De invorderingscomponent blijft invorderingsrente heten. Deze heeft betrekking op het feitelijk te laat betalen aan de Belastingdienst van een belastingaanslag en de feitelijke uitbetaling door de Belastingdienst van een belastingteruggaaf.

Kort en goed komt de nieuwe regeling er op neer dat de inspecteur belastingrente in rekening brengt als het opleggen van een belastingaanslag met een door de belanghebbende te betalen bedrag door toedoen van die belanghebbende te lang op zich laat wachten. Voorts vergoedt de inspecteur belastingrente ingeval hij er te lang over doet een belastingaanslag met een uit te betalen bedrag vast te stellen, indien die aanslag overeenkomstig de ingediende aangifte of een ingediend (herzienings)verzoek is. Door de ontvanger van de Belastingdienst wordt invorderingsrente in rekening gebracht als de belastingaanslag te laat wordt betaald. De ontvanger zal ten slotte invorderingrente vergoeden als hij er te lang over doet een beschikking met een uit te betalen bedrag, feitelijk uit te betalen.

In de nieuwe regeling vangt het tijdvak waarover rente wordt berekend aan op 1 juli na afloop van het belastingjaar. Daarmee wordt een grote vereenvoudiging bereikt omdat de Belastingdienst voor het overgrote deel van de IB-plichtigen (te weten die vóór 1 april aangifte moeten doen) de voorlopige aanslagregeling vóór 1 juli heeft afgerond. Deze belastingplichtigen zullen – in tegenstelling tot nu – niet meer met rente te maken krijgen. In de huidige renteregeling wordt namelijk standaard heffingsrente gerekend vanaf 1 januari na afloop van het belastingjaar. Nu krijgen bijna alle 10 miljoen IB-plichtigen te maken met heffingsrente. Straks zullen 8 miljoen IB-plichtigen buiten de renteregeling vallen. Ook het sparen bij de fiscus zal met de voorgestelde renteregeling tot het verleden behoren. Dit komt doordat er voortaan alleen rente wordt vergoed als de Belastingdienst te laat is met het uitbetalen van een teruggaaf, of te lang doet over het vaststellen van een belastingaanslag overeenkomstig de ingediende aangifte of een ingediend (herzienings)verzoek met een uit te betalen bedrag. Er wordt dus niet meer automatisch rente vergoed indien de belastingschuldige na afloop van het belastingjaar een bedrag terugkrijgt. De opbrengst van de voorgestelde maatregel komt hieruit voort. De aanpassing van het rentepercentage die ieder kwartaal plaatsvindt, kan voor belastingjaren na 2011 achterwege blijven omdat wordt aangesloten bij het rentepercentage dat de Awb heeft voor niet-handelstransacties. In het kader van de uitvoerbaarheid en begrijpelijkheid van de regeling stelt het kabinet voor de rente enkelvoudig te blijven berekenen. Hieronder wordt de voorgestelde regeling aan de hand van vier mogelijke situaties van rente vergoeden of in rekening brengen doorlopen.

Rente in rekening brengen door de inspecteur

In de nieuwe renteregeling gaat voor belastingaanslagen in de inkomsten- en vennootschapsbelasting die na afloop van het belastingjaar worden vastgesteld niet langer meer direct na afloop van het belastingtijdvak een renteteller lopen, maar pas vanaf 1 juli. Indien er sprake is van een gebroken boekjaar voor de vennootschapsbelasting, gaat de renteteller pas lopen vanaf de eerste dag van de zevende maand na afloop van het boekjaar. Dit is een belangrijk verschil met de huidige

renteregeling. In de huidige systematiek heeft vrijwel iedere belastingplichtige bij de belastingaanslag die na afloop van het belastingjaar wordt opgelegd, met de renteregeling te maken. Dat kan hetzij in de vorm van te betalen rente hetzij in de vorm van te vergoeden rente zijn. Vergeleken met de huidige regeling genieten de Vpb-plichtige ondernemers als gevolg van de nieuwe renteregeling een rentevoordeel van een half jaar, omdat onder de huidige regeling de rente begint te lopen direct na afloop van het belastingjaar.

Anders dan belastingplichtigen in de inkomstenbelasting krijgen belastingplichtigen in de vennootschapsbelasting onder de nieuwe regeling overigens meestal nog steeds met rente te maken. De meeste Vpb-plichtige ondernemers doen namelijk op een later tijdstip aangifte dan IB-plichtigen, met als gevolg dat de Belastingdienst de naar aanleiding van de aangifte op te leggen belastingaanslag pas kan vaststellen na zes maanden na afloop van het boekjaar. Ongewenste rente-effecten kunnen worden voorkomen of beperkt door tijdig een voorlopige aanslag te vragen of om een herziening van een reeds opgelegde voorlopige aanslag te verzoeken die zo goed mogelijk aansluit bij de feitelijk verschuldigde belasting.

In de huidige regeling van de heffingsrente eindigt de periode waarover rente wordt berekend op de dag van de dagtekening van de belastingaanslag. In de regeling van de belastingrente strekt de berekening van rente door de inspecteur zich ook uit over de betalingstermijn van de belastingaanslag en eindigt de renteperiode op de vervaldag van die betalingstermijn. Dezelfde verlenging van de renteperiode geldt overigens ook in situaties waarin sprake is van het vergoeden van belastingrente. Voor de erfbelasting en de andere belastingen brengt het nieuwe renteregime weinig veranderingen met zich mee. Onder het regime van de nieuwe renteregeling brengt de inspecteur in dezelfde situaties en onder dezelfde voorwaarden rente in rekening als onder de huidige regeling van de heffingsrente.

4.3. Wetteksten en toelichting

4.3.1. Wet IB 2001 per 1-1-2013

Artikel IXd, onderdeel A

bepaalt dat

de artikelen 1.7a, 3.1, lid 2, 3.109a, 3.124, lid 1, 3.131a, 3.131b, 3.146, lid 1, 7.2, lid 2 en 9.2, lid 4 Wet IB 2001 (*Art. II, ond. A, B, C, D, E, F, I en P van het Belastingplan 2012*) komen te vervallen en dat de artikelen 10.1, lid 1 en 10a.11 (*Art. II, ond. R en T van het Belastingplan 2012*) in dit verband worden aangepast.

Artikel IXd vindt toepassing voordat artikel II, onderdelen A, B, C, D, E, F, I, P, R en T van het Belastingplan 2012 wordt toegepast.

N.B.: Na de aanname van Belastingplan 2013 (EK 33.402) door de Eerste Kamer zullen de wettelijke bepalingen die zien op de invoering van de vitaliteitsspaarregeling niet worden ingevoerd per 1 januari 2013.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging:

Het ingevolge deze nota van wijziging in te voegen artikel IXd heeft tot gevolg dat het vitaliteitssparen, dat ingevolge het Belastingplan 2012 op 1 januari 2013 in werking zou treden, niet in werking treedt. Alle bepalingen in het Belastingplan 2012 en in het voorstel van wet tot wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Fiscale verzamelwet 2012) die op vitaliteitssparen zien vervallen of worden in verband met het niet in werking treden van vitaliteitssparen aangepast.

Artikel IXe, onderdeel A

bepaalt dat

artikel 1.7a, lid 1, onderdeel b Wet IB 2012 niet zal worden aangepast in verband met vitaliteitssparen (Art. XV, ond. A van de Fiscale verzamelwet 2012 komt te vervallen).

Artikel IXe vindt toepassing voordat artikel XV, onderdeel A van de Fiscale verzamelwet 2012 wordt toegepast.

N.B.: Na de aanname van Belastingplan 2013 (EK 33.402) door de Eerste Kamer zullen de wettelijke bepalingen die zien op de invoering van de vitaliteitsspaarregeling niet worden ingevoerd per 1 januari 2013.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging:

Het ingevolge deze nota van wijziging in te voegen artikel IXe heeft tot gevolg dat het vitaliteitssparen, dat ingevolge het Belastingplan 2012 op 1 januari 2013 in werking zou treden, niet in werking treedt. Alle bepalingen in het Belastingplan 2012 en in het voorstel van wet tot wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Fiscale verzamelwet 2012) die op vitaliteitssparen zien vervallen of worden in verband met het niet in werking treden van vitaliteitssparen aangepast.

4.3.2. Wet LB 1964 per 1-1-2013

Artikel IXd, onderdeel C

bepaalt dat

artikel 34 Wet LB 1964 (Art. VI, ond. D van het Belastingplan 2012) komt te vervallen en dat artikel 39d Wet LB 1964 (Art. VI, ond. F van het Belastingplan 2012) in dit verband wordt aangepast.

Artikel IXd vindt toepassing voordat artikel VI, onderdelen D en F van het Belastingplan 2012 wordt toegepast.

N.B.: Na de aanname van Belastingplan 2013 (EK 33.402) door de Eerste Kamer zullen de wettelijke bepalingen die zien op de invoering van de vitaliteitsspaarregeling niet worden ingevoerd per 1 januari 2013.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging:

Het ingevolge deze nota van wijziging in te voegen artikel IXd heeft tot gevolg dat het vitaliteitssparen, dat ingevolge het Belastingplan 2012 op 1 januari 2013 in werking zou treden, niet in werking treedt. Alle bepalingen in het Belastingplan 2012 en in het voorstel van wet tot wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Fiscale verzamelwet 2012) die op vitaliteitssparen zien vervallen of worden in verband met het niet in werking treden van vitaliteitssparen aangepast. Ook het in artikel 39d Wet LB 1964 met betrekking tot de levensloopregeling opgenomen overgangsrecht wordt ingevolge deze nota van wijziging in verband met het niet in werking treden van vitaliteitssparen aangepast, omdat een geruisloze omzetting van aanspraken ingevolge een levensloopregeling in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen dan uiteraard ook niet meer mogelijk zal zijn.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat voor werknemers die op 31 december 2011 een aanspraak ingevolge een levensloopregeling hadden waarvan de waarde in het economische verkeer op die datum € 3 000 of hoger was slechts verandert dat het niet meer mogelijk zal zijn hun aanspraken ingevolge een levensloopregeling om te zetten in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen.

Artikel IXe, onderdeel A

bepaalt dat

artikelen 34 en 39d Wet LB 1964 niet zullen worden aangepast in verband met vitaliteitssparen (*Art. XV, ond. B en C van de Fiscale verzamelwet 2012 komen te vervallen*).

Artikel IXe vindt toepassing voordat artikel XV, onderdelen B en C van de Fiscale verzamelwet 2012 wordt toegepast.

N.B.: Na de aanname van Belastingplan 2013 (EK 33.402) door de Eerste Kamer zullen de wettelijke bepalingen die zien op de invoering van de vitaliteitsspaarregeling niet worden ingevoerd per 1 januari 2013.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging:

Het ingevolge deze nota van wijziging in te voegen artikel IXe heeft tot gevolg dat het vitaliteitssparen, dat ingevolge het Belastingplan 2012 op 1 januari 2013 in werking zou treden, niet in werking treedt. Alle bepalingen in het Belastingplan 2012 en in het voorstel van wet tot wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Fiscale verzamelwet 2012) die op vitaliteitssparen zien vervallen of worden in verband met het niet in werking treden van vitaliteitssparen aangepast. Ook het in artikel 39d Wet LB 1964 met betrekking tot de levensloopregeling opgenomen overgangsrecht wordt ingevolge deze nota van wijziging in verband met het niet in werking treden van vitaliteitssparen aangepast, omdat een geruisloze omzetting van aanspraken ingevolge een levensloopregeling in een voorziening ingevolge vitaliteitssparen dan uiteraard ook niet meer mogelijk zal zijn.

4.3.3. AWR per 1-1-2013

In het opschrift van hoofdstuk VA (Art. XXVIII, ond. B)

wordt "Heffingsrente" vervangen door: Belastingrente.

Memorie van toelichting:

De wijzigingen van de artikelen 24a en 30j en van de aanhef van hoofdstuk VA van de AWR houden verband met de vervanging van de regeling van de heffingsrente door die van de belastingrente. Deze vervanging is toegelicht bij de wijziging van artikel 30f van de AWR (artikel XXVIII, onderdeel C).

Artikel 30f (Art. XXVIII, ond. C)

komt te luiden:

1. Indien met betrekking tot de inkomstenbelasting of de vennootschapsbelasting na het verstrijken van een periode van 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven een voorlopige aanslag met een door de belastingplichtige te betalen bedrag aan belasting wordt vastgesteld, wordt met betrekking tot die aanslag aan de belastingplichtige rente – belastingrente – in rekening gebracht.
2. De belastingrente wordt enkelvoudig berekend over het tijdvak dat aanvangt 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven en eindigt op de dag voorafgaand aan de dag waarop de voorlopige aanslag invorderbaar is ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990 en heeft als grondslag het te betalen bedrag aan belasting.
3. Ingeval de voorlopige aanslag is vastgesteld overeenkomstig een op de door de inspecteur aangegeven wijze ingediend verzoek of overeenkomstig de ingediende aangifte met betrekking tot het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, eindigt het tijdvak waarover de belastingrente wordt berekend in afwijking in zoverre van het tweede lid, uiterlijk 14 weken na de datum van ontvangst van het verzoek, onderscheidenlijk 19 weken na de datum van ontvangst van deze aangifte.
4. Geen belastingrente wordt in rekening gebracht ingeval de voorlopige aanslag is vastgesteld overeenkomstig een op de door de inspecteur aangegeven wijze ingediend verzoek dat is ontvangen voor de eerste dag van de vijfde maand, onderscheidenlijk overeenkomstig een ingediende aangifte die is ontvangen voor de eerste dag van de vierde maand na afloop van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven.

Memorie van toelichting:

De voorgestelde artikelen 30f en 30fc van de AWR zien op het in rekening brengen van belastingrente bij de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting in de gevallen dat er sprake is van een voorlopige aanslag (artikel 30f), een definitieve aanslag (artikel 30fc) of een navorderingsaanslag (artikel 30fc).

In het eerste lid van de artikelen 30f en 30fc wordt bepaald dat indien een belastingaanslag met een te betalen bedrag zes maanden of meer na afloop van het heffingstijdvak is vastgesteld, belastingrente in rekening wordt gebracht. Ingevolge artikel 5 van de AWR geldt de dagtekening van de belastingaanslag als dagtekening van de vaststelling.

In het tweede lid van de artikelen 30f en 30fc van de AWR wordt bepaald wat het tijdvak is waarover de belastingrente wordt berekend. Voor de inkomstenbelasting vangt dit tijdvak aan op 1 juli na afloop

van het kalenderjaar waarop de belastingaanslag betrekking heeft. Voor de vennootschapsbelasting vangt dit tijdvak aan zes maanden na afloop van het belastingjaar. De renteperiode eindigt – indien niet de uitzondering van het derde lid van het artikel van toepassing is - op de dag voorafgaande aan de dag waarop de belastingaanslag ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990 (IW 1990) invorderbaar is; een belastingaanslag is ingevolge genoemd artikel invorderbaar zes weken na de dagtekening van de belastingaanslag. Zou de belastingplichtige deze betalingstermijn overschrijden, dan wordt hem vanaf de vervaldag van de betalingstermijn invorderingsrente krachtens artikel 28 van de IW 1990 in rekening gebracht.

In het derde lid van artikel 30f en in het derde en vierde lid van artikel 30fc wordt een uitzondering opgenomen wat betreft het einde van de periode waarover de in rekening te brengen rente wordt berekend. Deze uitzondering betreft situaties waarin de inspecteur niet binnen een redelijke termijn naar aanleiding van een verzoek of een aangifte een belastingaanslag heeft opgelegd overeenkomstig dat verzoek of die aangifte. Bij een verzoek om een (voorlopige) aanslag is die termijn 8 weken. Bij een aangifte is de redelijke termijn voor het opleggen van een voorlopige aanslag met in achtneming van die aangifte 13 weken. De vermeerdering van deze termijnen met de betalingstermijn van zes weken van artikel 9 van de IW 1990, geeft de termijnen die in het derde lid zijn opgenomen. De termijn van artikel 30fc, vierde lid, komt voort uit de 8 weken termijn aangevuld met de betalingstermijn van een navorderingsaanslag.

Als aanvullende voorwaarde geldt in artikel 30f dat het verzoek moet zijn ingediend op de door de inspecteur aangegeven wijze, dat wil zeggen met gebruikmaking van de daartoe door de inspecteur beschikbaar gestelde verzoekformulieren.

De uitzondering van het derde lid van artikel 30f van de AWR en het derde en vierde lid van artikel 30fc geldt niet indien de inspecteur niet overeenkomstig het verzoek of de aangifte de voorlopige aanslag oplegt. Met andere woorden, wanneer hij afwijkt van dat verzoek of die aangifte door een correctie aan te brengen.

De grondslag voor de renteberekening is het te betalen bedrag aan belasting. Voor de definitieve aanslag en de navorderingsaanslag wordt dit in het zesde lid van artikel 30fc verduidelijkt. In de memorie van toelichting is een aantal voorbeelden opgenomen.

Artikel 30fa t/m 30fe (Art. XXVIII, ond. D)

Na artikel 30f worden vijf artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 30fa

1. Indien met betrekking tot de inkomstenbelasting of de vennootschapsbelasting na het verstrijken van een periode van 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven een voorlopige aanslag tot een negatief bedrag aan te betalen belasting wordt vastgesteld, wordt met betrekking tot die aanslag aan de belastingplichtige rente – belastingrente – vergoed ingeval wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de voorlopige aanslag is overeenkomstig een op de door de inspecteur aangegeven wijze ingediend verzoek of overeenkomstig de ingediende aangifte met betrekking tot het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, en
 - b. tussen de datum van ontvangst van dat verzoek of die aangifte en de datum van vaststelling van de voorlopige

aanslag zijn meer dan 8 weken, onderscheidenlijk meer dan 13 weken, verstreken.

2. De belastingrente wordt enkelvoudig berekend over het tijdvak dat aanvangt 8 weken na ontvangst van het verzoek, onderscheidenlijk 13 weken na ontvangst van de aangifte, doch niet eerder dan 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, en eindigt 6 weken na de dagtekening van het aanslagbiljet en heeft als grondslag het te betalen bedrag aan belasting.

Artikel 30fb

1. Bij herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting met een positief bedrag tot een voorlopige aanslag met een hoger positief bedrag, wordt met betrekking tot het verschil belastingrente in rekening gebracht over het tijdvak dat aanvangt 6 maanden te rekenen vanaf het tijdvak waarover de belasting wordt geheven en eindigt op de dag voorafgaand aan de dag waarop het verschil invorderbaar is ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Ingeval de herziening is vastgesteld overeenkomstig een op de door de inspecteur aangegeven wijze ingediend verzoek of overeenkomstig de ingediende aangifte met betrekking tot het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, eindigt het tijdvak waarover de belastingrente wordt berekend in afwijking in zoverre van de eerste volzin, uiterlijk 14 weken na de datum van ontvangst van het verzoek, onderscheidenlijk 19 weken na ontvangst van de aangifte.

2. Bij herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting met een positief bedrag tot een voorlopige aanslag met een lager positief bedrag, wordt, zo eerder ter zake van dat positieve bedrag belastingrente in rekening is gebracht, die eerder in rekening gebrachte belastingrente voor zover toerekenbaar aan het verschil, verminderd. Ter zake van het verschil in positieve bedragen wordt belastingrente vergoed ingeval wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 30fa, eerste lid, welke wordt berekend volgens het tweede lid van dat artikel.

3. Bij herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting met een positief bedrag tot een voorlopige aanslag met een negatief bedrag, wordt, zo eerder ter zake van dat positieve bedrag belastingrente in rekening is gebracht, die eerder in rekening gebrachte belastingrente verminderd. Ter zake van het verschil tussen het positieve bedrag en het negatieve bedrag wordt belastingrente vergoed ingeval wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 30fa, eerste lid, welke wordt berekend volgens het tweede lid van dat artikel.

4. Bij herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting met een negatief bedrag tot een voorlopige aanslag met positief bedrag, wordt met betrekking tot het verschil tussen die bedragen belastingrente in rekening gebracht over het tijdvak dat aanvangt 6 maanden te rekenen vanaf het tijdvak waarover de belasting wordt geheven en eindigt op de dag voorafgaand aan de dag waarop het verschil invorderbaar is ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Ingeval de herziening is vastgesteld overeenkomstig een op de door de inspecteur aangegeven wijze ingediend verzoek of overeenkomstig de ingediende aangifte met betrekking tot het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, eindigt het tijdvak waarover de belastingrente wordt berekend in afwijking in zoverre van de eerste volzin uiterlijk 14 weken na de datum van ontvangst van het verzoek, onderscheidenlijk 19 weken na de datum van ontvangst van deze aangifte.

5. Bij herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting met een negatief bedrag tot een voorlopige aanslag met een kleiner negatief bedrag wordt met betrekking tot het verschil tussen die bedragen belastingrente in rekening gebracht over het tijdvak dat aanvangt 6 maanden te rekenen vanaf het tijdvak waarover de belasting wordt geheven en eindigt op de dag voorafgaand aan de dag waarop het verschil invorderbaar is ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990. Ingeval de herziening is vastgesteld overeenkomstig een op de door de inspecteur aangegeven wijze ingediend verzoek of overeenkomstig de ingediende aangifte met betrekking tot het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, eindigt het tijdvak waarover de belastingrente wordt berekend in afwijking in zoverre van de eerste volzin, uiterlijk 14 weken na de

datum van ontvangst van het verzoek, onderscheidenlijk 19 weken na de datum van ontvangst van de aangifte.

6. Bij herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting met een negatief bedrag tot een voorlopige aanslag met een groter negatief bedrag wordt, ingeval wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 30fa, eerste lid, belastingrente vergoed, berekend over het tijdvak, bedoeld in het tweede lid van dat artikel, en met als grondslag het verschil tussen de twee negatieve bedragen.

7. Indien naar aanleiding van een bezwaarschrift of een daaropvolgende gerechtelijke procedure een voorlopige aanslag wordt herzien overeenkomstig het tweede, derde of zesde lid, wordt geen rente vergoed. In het geval ter zake van de herziene voorlopige aanslag eerder belastingrente in rekening is gebracht, wordt deze rente verminderd overeenkomstig het tweede lid, onderscheidenlijk derde lid.

Artikel 30fc

1. Indien met betrekking tot de inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting na het verstrijken van een periode van 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven een aanslag of een navorderingsaanslag met een door de belastingplichtige te betalen bedrag aan belasting wordt vastgesteld, wordt met betrekking tot die aanslag, onderscheidenlijk die navorderingsaanslag, aan de belastingplichtige rente – belastingrente – in rekening gebracht.

2. De belastingrente wordt enkelvoudig berekend over het tijdvak dat aanvangt 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven en eindigt op de dag voorafgaand aan de dag waarop de aanslag, onderscheidenlijk de navorderingsaanslag, invorderbaar is ingevolge artikel 9 van de Invorderingswet 1990 en heeft als grondslag het te betalen bedrag aan belasting.

3. Ingeval de aanslag is vastgesteld overeenkomstig de ingediende aangifte, eindigt het tijdvak waarover de belastingrente wordt berekend in afwijking in zoverre van het tweede lid, uiterlijk 19 weken na de datum van ontvangst van de aangifte.

4. Ingeval de navorderingsaanslag is vastgesteld naar aanleiding van een verzoek, eindigt het tijdvak waarover de belastingrente wordt berekend in afwijking in zoverre van het tweede lid, uiterlijk 12 weken na de datum van ontvangst van het verzoek.

5. Dit artikel is niet van toepassing met betrekking tot inkomstenbelasting ter zake van te conserveren inkomen als bedoeld in artikel 2.8, tweede lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001, uitgezonderd te conserveren inkomen dat is ontstaan door toepassing van artikel 3.58, eerste lid, of artikel 3.64, eerste lid, van die wet.

6. Voor de toepassing van dit artikel geldt als het te betalen bedrag aan belasting: het bedrag na de verrekening ingevolge:

- a. artikel 15;
- b. de artikelen 3.152, zesde lid, en 4.51, zesde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001;
- c. artikel 21, derde lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

Artikel 30fd

1. Indien met betrekking tot de inkomstenbelasting of de vennootschapsbelasting na het verstrijken van een periode van 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven een aanslag tot een negatief bedrag aan te betalen belasting wordt vastgesteld, wordt met betrekking tot die aanslag aan de belastingplichtige rente – belastingrente – vergoed ingeval wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de aanslag is overeenkomstig de ingediende aangifte, en
- b. tussen de datum van ontvangst van die aangifte en de datum van vaststelling van de aanslag zijn meer dan 13 weken verstreken.

2. Artikel 30fc, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. Ingeval met de aanslag geen voorlopige aanslag is verrekend, wordt de belastingrente enkelvoudig berekend over het tijdvak dat aanvangt 13 weken na ontvangst van de aangifte doch niet eerder dan 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven, en eindigt 6 weken na de dagtekening van het aanslagbiljet en heeft als grondslag het te betalen bedrag aan belasting.

4. Ingeval met de aanslag wel een voorlopige aanslag is verrekend, vindt de renteberekening plaats overeenkomstig de renteberekening bij een herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting, onderscheidenlijk vennootschapsbelasting, bedoeld in artikel 30fb.

Artikel 30fe

1. Indien met betrekking tot de inkomstenbelasting of de vennootschapsbelasting na het verstrijken van een periode van 6 maanden te rekenen vanaf het einde van het tijdvak waarover de belasting wordt geheven naar aanleiding van een bezwaarschrift of een daaropvolgende gerechtelijke procedure een aanslag of een navorderingsaanslag wordt verminderd of wordt vernietigd, dan wel een aanslag of navorderingsaanslag ambtshalve wordt verminderd, wordt geen rente vergoed. In het geval ter zake van de verminderde of vernietigde aanslag of navorderingsaanslag eerder belastingrente in rekening is gebracht, wordt deze rente verminderd overeenkomstig de herziening van een voorlopige aanslag, bedoeld in artikel 30fb, tweede en derde lid.

2. Dit artikel vindt geen toepassing bij een vermindering van een aanslag of navorderingsaanslag die voortvloeit uit een verrekening van een verlies van een volgend jaar.

Memorie van toelichting (Wetsvoorstel):

Zie ook de memorie van toelichting bij artikel 30f AWR. Vervolgens is ten aanzien van de specifieke nieuwe bepalingen nog het volgende opgenomen in de memorie van toelichting.

Artikelen 30fa en 30fd

De voorgestelde artikelen 30fa en 30fd van de AWR bepalen in welke situaties er rente wordt vergoed aan belastingplichtigen voor de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting wanneer een voorlopige aanslag (artikel 30fa) of een definitieve aanslag (artikel 30fd) met een terug te geven bedrag wordt vastgesteld.

Rente wordt vergoed als de belastingaanslag wordt vastgesteld na zes maanden na afloop van het belastingjaar en de Belastingdienst lang heeft gedaan over deze vaststelling. Als norm geldt hierbij 13 weken voor de vaststelling van een aanslag naar aanleiding van een aangifte en 8 weken naar aanleiding van een verzoek. Het moet dan wel gaan om een belastingaanslag die is vastgesteld conform de ingediende aangifte of het ingediende verzoek tot vaststelling van de belastingaanslag. Rentevergoeding is niet aan de orde indien de vastgestelde belastingaanslag afwijkt van het ingediende verzoek of de ingediende aangifte.

Omdat bij aanslagen met een te betalen bedrag waarbij rente in rekening wordt gebracht, de in rekening te brengen rente wordt berekend tot op de dag voorafgaande aan die dag waarop de belastingaanslag ingevolge artikel 9 van de IW 1990 invorderbaar is – dat is dus tot zes weken na de dagtekening van de aanslag -, wordt de te vergoeden rente berekend tot zes weken na de dagtekening van de terugaafbeschikking.

Als aanvullende voorwaarde geldt ook in artikel 30fa van de AWR dat een verzoek om een voorlopige aanslag vast te stellen, moet zijn ingediend op de voorgeschreven wijze, dat wil zeggen met

gebruikmaking van de daartoe door de inspecteur beschikbaar gestelde verzoekformulieren. In de memorie van toelichting is een voorbeeld opgenomen.

Artikel 30fb

In het voorgestelde artikel 30fb van de AWR wordt geregeld in welke gevallen er belastingrente wordt vergoed of in rekening wordt gebracht wanneer er sprake is van een herziening van een voorlopige aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting. Het instrument van herziening bestaat voor de inkomstenbelasting sinds 2010 (zie artikel 9.5 van de Wet IB 2001) en wordt bij het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2012 ook voor de vennootschapsbelasting ingevoerd met ingang van het belastingjaar 2012.

In dit artikel 30fb zijn de verschillende situaties die zich bij een herziening kunnen voordoen, uitgeschreven.

In het eerste lid gaat het om de situatie waarin een positieve voorlopige aanslag met een te betalen bedrag hoger wordt, dus nog positiever. Over het verschil tussen deze twee positieve bedragen wordt belastingrente in rekening gebracht vanaf 1 juli volgend op het belastingjaar tot zes weken na de dagtekening van de voorlopige aanslag waarin de resultaten van de herziening zijn opgenomen. Ook hier geldt de beperking van de renteperiode ingeval de inspecteur traag is geweest met het vaststellen van de herziening (vergelijk artikel 30f, derde lid).

Het tweede lid bepaalt dat indien een positieve voorlopige aanslag met een te betalen bedrag aan belasting lager wordt, dus minder positief, ter zake van de vermindering rente wordt vergoed ingeval de inspecteur traag is geweest in het vaststellen van de herziening naar aanleiding van een verzoek of een aangifte. Mocht in de eerdere voorlopige aanslag belastingrente zijn begrepen, wordt een evenredig deel van deze rente teruggegeven. Rente wordt niet vergoed als de inspecteur afwijkt van het verzoek en niet overeenkomstig het verzoek de voorlopige aanslag herzielt.

In het derde lid wordt beschreven hoe de renteberekening plaatsvindt indien een voorlopige aanslag met een te betalen bedrag aan belasting wijzigt in een voorlopige aanslag met een terug te ontvangen bedrag aan belasting. De voorlopige aanslag gaat dus “door de nul”. Zo in de eerdere voorlopige aanslag belastingrente is begrepen, wordt deze teruggegeven. Over het verschil in belasting, dus de teruggaaf aan belasting, wordt geen belastingrente vergoed, tenzij wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 30fa, eerste lid, van de AWR: de inspecteur is “te traag geweest” met de vaststelling van de herziening overeenkomstig het door de belastingplichtige ingediende verzoek.

Het vierde lid ziet op voorlopige aanslagen die voorheen negatief waren (dus met een terug te geven bedrag aan belasting) en die na herziening positief worden en dus voor het verschil leiden tot een te betalen bedrag. Met betrekking tot het verschil tussen het negatieve bedrag en het positieve bedrag na herziening wordt belastingrente in rekening gebracht ingeval de herziening wordt vastgesteld na zes maanden na afloop van het belastingjaar. Stel de voorlopige aanslag was aanvankelijk 100 negatief en is na herziening 200 positief, dan leidt de herziening tot een te betalen bedrag van 300; over deze 300 wordt dan de in rekening te brengen belastingrente berekend vanaf zes maanden na afloop van het belastingjaar (ongeacht wanneer de eerdere voorlopige aanslag is vastgesteld). Ook

hier geldt dat de renteperiode – die aanvangt zes maanden na afloop van het belastingjaar - wordt beperkt indien de inspecteur ‘te traag is geweest’ met de vaststelling van de herziening.

Het vijfde lid heeft betrekking op de herziening van een voorlopige aanslag die negatief is tot een voorlopige aanslag die minder negatief is. Met betrekking tot het verschil tussen de negatieve bedragen wordt belastingrente in rekening gebracht ingeval de herziening wordt vastgesteld na zes maanden na afloop van het belastingjaar. Stel de voorlopige aanslag was aanvankelijk 100 negatief en is na herziening 25 negatief, dan leidt de herziening tot een te betalen bedrag van 75; over deze 75 wordt dan de in rekening te brengen belastingrente berekend vanaf zes maanden na afloop van het belastingjaar (ongeacht wanneer de eerdere voorlopige aanslag is vastgesteld). Ook hier geldt dat de renteperiode – die aanvangt zes maanden na afloop van het belastingjaar - wordt beperkt indien de inspecteur ‘te traag is geweest’ met de vaststelling van de herziening.

In het zesde lid gaat het om een negatieve voorlopige aanslag die door middel van een herziening nog negatiever wordt. De belastingplichtige krijgt in deze situatie dus een belastingteruggaaf. In dit geval wordt belastingrente vergoed als wordt voldaan aan de situatie in artikel 30fa, eerste lid: de herziening wordt naar aanleiding van een verzoek of aangifte vastgesteld na zes maanden na afloop van het belastingjaar en de inspecteur is “traag geweest” met de vaststelling van de herziening.

Het zevende lid regelt dat bij een herziening van een positieve voorlopige aanslag tot een voorlopige aanslag met een minder positief bedrag of een negatief bedrag en bij een herziening van een voorlopige aanslag met een negatief bedrag tot een voorlopige aanslag met een groter negatief bedrag er geen rente zal worden vergoed als de herziening het gevolg is van een bezwaar- of beroepsprocedure. In deze situaties wordt eerder in rekening gebrachte rente wel evenredig verminderd.

Artikel 30fe

In artikel 30fe van de AWR wordt geregeld dat bij een vermindering van een aanslag of navorderingsaanslag naar aanleiding van een bezwaarschrift of een gerechtelijke procedure er geen rente wordt vergoed. Mocht eerder belastingrente in rekening zijn gebracht, dan wordt die rente wel gecorrigeerd. In de memorie van toelichting is een uitgebreid voorbeeld opgenomen. Dit voorbeeld is hier niet opgenomen.

Toelichting bij vierde nota van wijziging:

Artikel 30fd

Met deze wijziging wordt de tekst van artikel 30fd, derde lid, van de AWR, dat het begin en einde van de renteperiode ter zake van een negatieve aanslag inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting regelt, in overeenstemming gebracht met de vergelijkbare bepalingen in de artikelen 30fa en 30fb van die wet.

Artikel 30i (Art. XXVIII, ond. Ga)

wordt als volgt gewijzigd:

3. In het derde lid, aanhef, wordt «ingevolge de artikelen 30f en 30h aan heffingsrente» vervangen door «ingevolge artikel 30fc aan belastingrente». Voorts wordt in de laatste volzin van het lid «van het in artikel 30f, derde lid, onderdeel a, bedoelde tijdvak» vervangen door: van het in artikel 30fc, tweede lid, bedoelde tijdvak.

4. In het vierde lid wordt «artikel 30f, eerste lid, tweede volzin, buiten aanmerking gelaten» vervangen door: artikel 30fc, vijfde lid, buiten toepassing gelaten.

N.B.: Na de aanname van Belastingplan 2013 (EK 33.402) door de Eerste Kamer zullen de wettelijke bepalingen die verband houden met de invoering van de vitaliteitsspaarregeling (leden 1 en 2) niet worden ingevoerd per 1 januari 2013.

Toelichting bij vierde nota van wijziging:

De wijzigingen van het derde en vierde lid van artikel 30i van de AWR brengen dat artikel in overeenstemming met de voorgestelde nieuwe belastingrenteregeling. Dit was nog niet in het wetsvoorstel opgenomen, hetgeen met deze wijziging wordt rechtgezet. Met betrekking tot deze wijziging wordt op grond van deze nota van wijziging overgangsrecht opgenomen in artikel XXXIV, vijfde lid (nieuw).

Artikel XXXIV (Overgangsrecht vervanging heffingsrente door belastingrente)

1. Artikel I en hoofdstuk VA van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, zoals dat artikel en dat hoofdstuk luiden op 31 december 2012, blijven van toepassing met betrekking tot:

- a. belastingaanslagen inkomstenbelasting die betrekking hebben op tijdvakken die zijn geëindigd vóór 1 januari 2012;
- b. belastingaanslagen vennootschapsbelasting die betrekking hebben op tijdvakken die zijn aangevangen vóór 1 januari 2012;
- c. belastingaanslagen erfbelasting die betrekking hebben op belastingschulden die zijn ontstaan vóór 1 januari 2013;
- d. naheffingsaanslagen en beschikkingen ter zake van loonbelasting, omzetbelasting, overdrachtsbelasting, belasting van personenauto's en motorrijwielen, accijns, verbruiksbelastingen van alcoholvrije dranken en van pruimtabak en snuiftabak, en de in artikel 1 van de Wet belastingen op milieugrondslag genoemde belastingen, die betrekking hebben op belastingschulden die zijn ontstaan in tijdvakken die zijn geëindigd vóór 1 januari 2012.

2. Met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde belastingaanslagen en beschikkingen blijft hoofdstuk V van de Invorderingswet 1990, zoals dat hoofdstuk luidde op 31 december 2012, van toepassing met uitzondering van de regeling inzake het rentepercentage van de invorderingsrente van artikel 29 van die wet ter zake van periodes na 31 december 2012. Voor zover een renteperiode is gelegen na 31 december 2012, geldt de regeling inzake het rentepercentage, zoals die regeling luidt met ingang van 1 januari 2013.

3. Met betrekking tot andere belastingaanslagen dan bedoeld in het eerste lid, blijft artikel 29 van de Invorderingswet 1990, zoals dat artikel luidde op 31 december 2012, van toepassing voor zover een renteperiode is gelegen vóór 1 januari 2013.

4. In afwijking van de aanhef van artikel XXVIII gelden de in dat artikel opgenomen wijzigingen van de Algemene wet inzake rijksbelastingen ook met betrekking tot belastingaanslagen vennootschapsbelasting die worden

vastgesteld in het kalenderjaar 2012 en betrekking hebben op tijdvakken die zijn aangevangen op of na 1 januari 2012.

5. Voor zover de in artikel 30i, derde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen bedoelde renteperiode is gelegen voor 1 januari 2013, geldt de regeling inzake het rentepercentage van artikel 30f, vijfde lid, van die wet zoals dat artikel luidde vóór 1 januari 2013.

Memorie van toelichting (Wetsvoorstel):

In dit artikel is overgangsrecht opgenomen ter zake van de vervanging van de regeling van de heffingsrente door die van de belastingrente. Zo blijft bijvoorbeeld voor een aanslag inkomstenbelasting die wordt vastgesteld in 2013 en die betrekking heeft op het kalenderjaar 2011, het regime ter zake van de heffingsrente van toepassing. Met betrekking tot aanslagen inkomstenbelasting 2012 of later geldt het regime van de belastingrente.

Betreft het een aanslag vennootschapsbelasting over een boekjaar dat is aangevangen vóór 1 januari 2012, dan blijft voor die aanslag het regime van de heffingsrente gelden. Voor boekjaren die aanvangen op 1 januari 2012 of later, geldt geen overgangsrecht en geldt derhalve het regime van de belastingrente.

Voor de invorderingsrente geldt het percentage van de wettelijke rente vanaf 2013 ook voor belastingaanslagen van jaren vóór 2013, met dien verstande dat de wettelijke rente wordt berekend vanaf 1 januari 2013, en dat voor de renteperiode daarvoor het rentepercentage van toepassing is dat bij ministeriële regeling is vastgesteld.

Toelichting bij vierde nota van wijziging:

De wijziging van artikel XXXIV, eerste lid, (*EvT: Hoofdstuk VA vervangen door Artikel 1 en hoofdstuk VA e.d.*) hangt samen met de vervanging van de term heffingsrente door belastingrente in artikel 1 van de AWR. Het overgangsrecht met betrekking tot de regeling heffingsrente wordt hiermee in overeenstemming gebracht.

Met het ingevolge deze nota van wijziging aan artikel XXXIV toe te voegen vierde lid wordt bereikt dat ook belastingaanslagen vennootschapsbelasting die betrekking hebben op een kort boekjaar 2012 en die na afloop van het boekjaar maar nog in 2012 worden vastgesteld onder het nieuwe regime van de belastingrente vallen. Voor deze belastingaanslagen geldt namelijk dat het boekjaar niet alleen in 2012 aanvangt maar ook in 2012 eindigt. Belastingaanslagen met betrekking tot deze boekjaren kunnen zowel in 2012 als in de jaren daarna met een rentecomponent worden vastgesteld overeenkomstig het regime van de belastingrente. Om redenen van uitvoeringstechnische aard heeft het de voorkeur voor al deze aanslagen eenzelfde renteregime van toepassing te laten zijn.

In het ingevolge deze nota van wijziging aan artikel XXXIV toe te voegen vijfde lid wordt geregeld dat voor de berekening van de revisierente het percentage van de heffingsrente wordt genomen voor zover het tijdvak waarover de rente wordt berekend, is gelegen voor 1 januari 2013.

5. Provisieverbod vs. art. 1.7b Wet IB 2001 (o.a. BP 2013)

5.1. Vooraf

Reeds in 2011 heeft de minister van Financiën aangekondigd van plan te zijn per 1 januari 2013 een provisieverbod voor met name ingewikkelde financiële producten waarvan de verwerving grote consequenties voor de cliënt kan hebben. Het bedoelde provisieverbod is wettelijk verankerd in het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen 3 (Bgfo 3). Het is een van de meest ingrijpende veranderingen in de Nederlandse financiële sector van de afgelopen decennia. Als gevolg van het provisieverbod, gaat de consument vanaf 1 januari 2013 direct betalen voor financieel advies en bemiddeling bij financiële producten.

In het Regeerakkoord VVD-PvdA van 29 oktober 2012 (TK 33.410, nr. 15) is voorgesteld de aftrekbaarheid van 'provisies' van tussenpersonen te schrappen. Door deze maatregel vervalt in verband met het provisieverbod dat per 1 januari 2013 gaat gelden, de aftrekbaarheid van bepaalde fee's van tussenpersonen in het kader van de lijfrenteafrek en de afrek van premies voor arbeidsongeschiktheidsrenten. Hier wordt bedoeld op artikel 1.7b Wet IB 2001. Dit voorstel is nader uitgewerkt in de Tweede nota van wijziging op het wetsvoorstel 'Belastingplan 2013' (BP 2013; TK 33.402, nr. 15). Dat wetsvoorstel, inclusief de voorgestelde maatregelen in genoemde nota van wijziging, is op 20 november 2012 aangenomen door de Tweede Kamer. Het gewijzigde wetsvoorstel is op dezelfde dag naar de Eerste Kamer gestuurd (EK 33.402, nr. A). De plenaire behandeling van het wetsvoorstel door de Eerste Kamer is voorzien voor 17 en 18 december 2012.

5.2. Schrappen aftrekbaarheid beloning assurantietussenpersonen

Uitgaven ter beloning van assurantietussenpersonen ter zake van het afsluiten dan wel het verlengen van een lijfrente- of arbeidsongeschiktheidsverzekering of het incasseren van premies voor een dergelijke verzekering zijn in de huidige wetgeving aftrekbaar ingeval ook de premie aftrekbaar is. Ingeval de assurantietussenpersonen voor hun diensten een beloning via de aanbieder ontvangen in de vorm van een in de premie begrepen provisie, gaat de afrek van de beloning automatisch via de aftrekbaarheid van de premie. Voor situaties waarin assurantietussenpersonen hun beloning rechtstreeks aan de klant in rekening brengen is in de wet een bepaling opgenomen die uitgaven ter beloning van assurantietussenpersonen ter zake van het afsluiten dan wel het verlengen van een lijfrente- of arbeidsongeschiktheidsverzekering of het incasseren van premies voor een dergelijke verzekering gelijkstelt met premies voor een dergelijke verzekering. Als de premie aftrekbaar is, zoals bijvoorbeeld bij bepaalde lijfrenteverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, dan is als gevolg van die bepaling ook de niet in de premie begrepen beloning van assurantietussenpersonen ter zake van het afsluiten dan wel het verlengen van een verzekering of het incasseren van premies aftrekbaar. De aftrekbaarheid van deze beloning is ingevoerd om de assurantietussenpersonen die hun beloning rechtstreeks aan de klant in rekening brengen gelijk te behandelen met

assurantietussenpersonen die voor hun diensten een provisie via de aanbieder ontvangen. Die provisie is zoals uit het voorgaande volgt immers eveneens aftrekbaar.

Door het provisieverbod worden alle beloningen transparant gemaakt en uit onder andere de premies gehaald. Dat biedt tevens de mogelijkheid om ook de aftrekbaarheid van rechtsreeks aan assurantietussenpersonen betaalde beloningen af te schaffen en de aftrek toe te spitsen op de zuivere premie waarmee de inkomensvoorziening (lijfrente/arbeidsongeschiktheidsrente) opgebouwd wordt. Zoals uit het voorgaande volgt, was die aftrek uitsluitend opgenomen omdat het in situaties waarin deze beloningen deel uitmaakten van de premie niet mogelijk was deze beloningen te onderscheiden van de overige elementen van de premie en het niet wenselijk was onderscheid te maken tussen de hiervoor genoemde situaties en de situaties waarin assurantietussenpersonen hun beloning direct aan de klant in rekening brengen. Zonder die omstandigheid zou de beloning van de assurantiepersoon uiteraard nooit aftrekbaar zijn gemaakt. Nu de beloning verplicht afzonderlijk in rekening moet worden gebracht, is er derhalve geen reden meer om de aftrekbaarheid in stand te houden.

5.3. Wettekst en toelichting

Wet IB 2001 per 1-1-2013

Artikel I, onderdeel OA

bepaalt dat

Artikel 1.7b vervalt.

Onderdeelsgewijze toelichting bij tweede nota van wijziging:

Ingevolge de in deze nota van wijziging opgenomen voorgestelde maatregel komt artikel 1.7b van de Wet IB 2001 te vervallen. Per 1 januari 2013 wordt hetgeen de assurantietussenpersoon aan de verzekeringnemer in rekening brengt voor verrichte diensten ter zake van het afsluiten, dan wel het verlengen van de desbetreffende verzekering of het incasseren van premies niet meer gelijkgesteld met de premie voor een verzekering en is die beloning daardoor niet meer aftrekbaar.

6. Tijdslijn inwerkingtreding maatregelen

De hierna opgenomen tijdslijn geeft – per jaar van (beoogde) inwerkingtreding - weer welke veranderingen het levensverzekerings- en het bankspaarregime te wachten staan de komende jaren.

	Jaar van (beoogde) inwerkingtreding regeling			Onderdeel
	2013	2014	2015	
Maatregelen				
o Inperking opbouwruimte oudedagsreserve		X		1.3.1
o Inperking opbouwruimte voor lijfrenten				
✓ Verlaging maximum opbouwpercentage jaarruimte		X		1.3.2
✓ Verlaging vermenigvuldigingsfactor jaarruimte		X		1.3.2
✓ Verlaging opbouw in jaarruimte i.v.m. verlaging pensioenopbouwpercentage met 0,4%			X	2.1.3
o Aanpassing leeftijdsafhankelijke regelingen in fiscale wetgeving				
✓ Aanpassing voorzieningen, niet zijnde de tijdelijke oudedagslijfrente	X			2.2
✓ Aanpassing tijdelijke oudedagslijfrente		X		2.3
✓ Invoering overgangsrecht tijdelijke oudedagslijfrente		X		2.3
o Aftoppen fiscale facilitering lijfrenteopbouw	X		X	2.1.3
o Maatregelen in regime KEW, SEW en BEW	X			3.2
o Niet invoeren vitaliteitssparen	X			4.3.1 + 4.3.2
o Aanpassing berekening belastingrente bij oneigenlijke handelingen met lijfrenten	X			4.3.3
o Schrappen aftrekbaarheid adviesnota tussenpersoon	X			5.2

